

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ

ΚΡΙΣΙΣ

ΤΟΥ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

*Ἀναγνωσθεῖσα τῇ 30 Μαΐου 1908 ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν
τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου*

ΥΠΟ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Εισηγητοῦ τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπείας

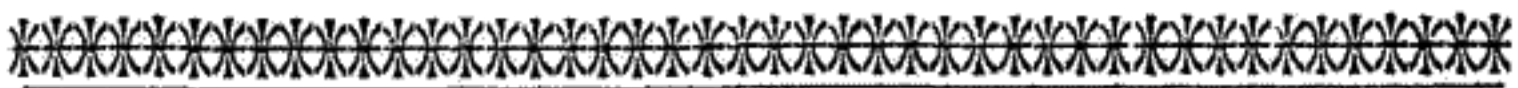
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΚΡΑΤΟΥΣ» ΘΑΝΟΥ ΤΖΑΒΕΛΛΑ

1 — Ὀδὸς Ἀριστέιδου — 1

1909

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ ΟΜΗΓΥΡΙΣ

Ὁ μέγας ἐκ Κενιξβέργης φιλόσοφος τῶν νεωτέρων χρόνων Κάντιος ζητῶν ἐν τῷ νέαν φιλοσοφικὴν περιόδον διανοίξαντι πολυθρυλήτῳ αὐτοῦ συγγράμματι, τῇ «Κριτικῇ τοῦ καθαροῦ λόγου», νὰ ὀρίσῃ τὰ γνωρίσματα, δι' ὧν διαγινώσκομεν πότε ἡ ἐπεξεργασία τῶν γνώσεων ἡμῶν εἰσέρχεται εἰς τὴν ἀσφαλῆ ὁδὸν τῆς ἐπιστήμης, περὶ μὲν τῆς λογικῆς ἀποφαίνεται ὅτι ἡ μάθησις αὕτη ἐνωρίτατα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀσφαλῆ ἐπιστημονικὴν ὁδόν. Τοῦτο δ' ἀποδεικνύει, λέγει, οὐ μόνον τὸ γεγονός, ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἡ λογικὴ οὐδεμίαν ὀπισθοδρομησιν ὑπέστη, ἀλλὰ καί, ὅπερ παρατηρήσεως ἄξιον, μέχρι τοῦδε οὐδὲν βῆμα πρὸς τὰ πρόσω ἐποιήσατο καὶ ἐπομένως παρίσταται ἐπιστήμη ἀποτετελεσμένη καὶ τελεία.

Περὶ δὲ τῆς μαθηματικῆς λέγει τὰ ἐξῆς ἀξιωματημόνευτα:

Τὴν μαθηματικὴν εἰσήγαγεν εἰς τὴν ἀσφαλῆ τῆς ἐπιστήμης ὁδὸν ὁ ἀξιοθαύμαστος λαὸς τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ φαντάζηται τις ὅτι ἐν τῇ μαθηματικῇ ἡ εὕρεσις τῆς βασιλικῆς ἐκείνης ὁδοῦ ἢ μᾶλλον ἢ διάνοιξις αὐτῆς ὑπῆρξε τόσον εὐχερῆς ὅσον ἐν τῇ λογικῇ, ἐνθα ὁ λόγος ὑποκείμενον ἐξετάσεως ἔχει ἑαυτόν. Πολλῶ δὲ μᾶλλον ἐγὼ φρονῶ, λέγει ὁ Κάντιος, ὅτι ἐπὶ μακρὸν χρόνον διετέλει ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια ψηλαφῶσα καὶ περιπλανωμένη (ἰδίως παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις) καὶ ὅτι τὴν μεταβολὴν ἐκείνην ὀφείλομεν ν' ἀποδώσωμεν εἰς διανοητικὴν ἐπαναστάσιν, ἣν ἐπήνεγκεν ἡ εὐτυχῆς ἐπίνοια ἐνὸς μόνου ἀν-

δρός κατά τινα ἀπόπειραν. Τῷ τὸ πρῶτον ἴχνος τῆς ὁδοῦ ἀνακαλύψαντι ἀνέτειλε θεῖον καὶ ἀνέσπερον φῶς. Τῆς ἐπινοίας δὲ ταύτης ἀντεχόμενος δὲν ἐδύνατο πλέον ν' ἀποπλανηθῆ ἀπὸ τῆς διανυτέας ὁδοῦ καὶ οὕτως ἡ ἀσφαλῆς τῆς ἐπιστήμης ὁδὸς ἦτο πλέον εὐρημένη καὶ προδιακεχαραγμένη κατὰ πάντα τοὺς αἰῶνας καὶ ἐπ' ἄπειρον ἔκτασιν.

Ἡ ἱστορία τῆς τε διανοητικῆς ταύτης ἐπαναστάσεως, ἣτις εἶνε πολλῶ σπουδαιότερα τῆς ἱστορίας τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ πολυθρυλήτου Ἀκρωτηρίου, καὶ τῆς τοῦ εὐδαίμονος ἐκείνου ἀνδρός, ὅστις ἐπήνεγκεν αὐτήν, δὲν περιεσώθη δυστυχῶς μέχρις ἡμῶν. Ἀλλ' ἐκ τοῦ παρὰ Διογένει τῷ Λαερτίῳ διασωθέντος μύθου δείκνυται ὅτι ἡ ἀνάμνησις τῆς μεταβολῆς, ἣτις προεκάλεσε τὰ πρῶτα ἴχνη τῆς ἀνακαλύψεως τῆς νέας ταύτης ὁδοῦ, ἐφάνη τοῖς μαθηματικοῖς ἐξόχως σπουδαία καὶ διὰ τοῦτο παρέμεινεν ἀληστος.

Ταῦτα περὶ τῆς μαθηματικῆς ὁ Κάντιος.

Ἀλλὰ τοῦθ' ὅπερ λέγει ὁ Κάντιος περὶ τῆς μαθηματικῆς εἰκαστικῶς, συνέβη ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ πραγματικῶς.

Ἐξ ὅτου δῆλα δὴ ἐπέλαμψε τὸ οὐράνιον φῶς εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Μιλησίου Θαλοῦ, ὅτι ὁ κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πρέπει νὰ ἐρμηνεύωνται οὐχὶ διὰ τῆς φαντασίας, ἀλλὰ διὰ τοῦ λόγου, οὐχὶ διὰ ποιητικῶν ἐπινοημάτων, ἀλλ' ἐκ φυσικῶν αἰτίων, ἐπτερώθη τοσοῦτον ἡ Ἑλληνικὴ διάνοια, ὥστε ἀληθῆ κατὰπληξιν ἐμποιεῖ ἡμῖν τό τε πλῆθος καὶ τὸ βρῖθος καὶ ἡ ἔξαρσις τῶν ἐντὸς μιᾶς καὶ ἡμισείας μόνον ἑκατονταετηρίδος ἐμφανισθεισῶν φιλοσοφικῶν ἀποπειρῶν πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ κόσμου.

Ἄλλα ταῦτα ἦσαν, ἵνα κατὰ Κάντιον εἴπωμεν, τὰ ἴχνη μόνον, δι' ὧν ὑψηπέτης διάνοια ἐδύνατο νὰ ἐξαρθῇ μέχρι τοῦ ἀοράτου ἕως τότε κόσμου, ἦσαν αἱ ἀκτῖνες, αἵτινες ὑπεδήλουν τὴν ἄγουσαν πρὸς τὸν ὑπερουράνιον κόσμον, πρὸς τὸ πεδῖον τῆς ἀληθείας, ἐνθα εὐτυχῆς τις οὐρανοβάμων ψυχὴ θ' ἀπέλαυε τῆς θέας τῶν θείων καὶ αἰδίων ὄντων.

Ἡ εὕρεσις παρὰ πάντα ταῦτα ἢ μᾶλλον ἢ διάνοιξις τῆς βασιλικῆς ταύτης ὁδοῦ δὲν ἦτο εὐχερῆς. Ἀπόδειξιν τούτου σαφεστάτην παρέχουσιν αἱ ἐπὶ δύο ἑκατονταετηρίδας ῥαγδαίως ἀλλήλας διαδεχόμεναι φιλοσοφικαὶ ἀποπειραὶ θαυμαστῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καθόλου διανοιῶν. Ἡ ἐπανάστασις, ἣν ἐπήνεγκεν εἰς τὸν τρόπον τοῦ διανοεῖσθαι ἢ εὐτυχῆς ἐπίνοια ἐνὸς ἀνδρός, διήνοιξε καὶ προδιέγραψε τὴν ὁδὸν τῆς φιλοσοφίας εἰς πάντα τοὺς αἰῶνας καὶ ἐπὶ ἐκτάσεις ἀπείρους. Ὁ εἰς τὸν ὑπερουράνιον ἐκεῖνον κόσμον εἰσδύς καὶ τὰ ὄντως ὄντα ἐκεῖ θεασάμενος παρέστησε τοῖς ἐπὶ γῆς τὸν ὑπὲρ αἴσθησιν ἐκεῖνον κόσμον μετὰ τηλικούτου ἐνθουσιασμοῦ, μετὰ τοσαύτης δυνάμεως καὶ ζωῆς, ὥστε ἀνήψεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ἄσβεστον πρὸς αὐτὸν πόθον καὶ ἔστρεψε τὰ βλέμματα αὐτῶν οὕτως ἀτενῆ πρὸς τὸν νοητὸν ἐκεῖνον κόσμον, ὥστε εἶνε ἀδύνατον ν' ἀποβάλωσι πλέον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἄγουσαν.

Εὐτυχῶς ἡ ἱστορία τῆς διανοητικῆς ταύτης ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ εὐδαίμονος ἐκεῖνου ἀνδρός, ὅστις ἐπήνεγκεν αὐτήν, δὲν εἶνε ἡμῖν ἄγνωστος, ὡς ἐν τῇ μαθηματικῇ.

Ἡ ἱστορία ταύτης εἶνε γεγραμμένη διὰ γλώσσης, ἣν καὶ ὁ Θεός, ἂν ἔχρηξεν ἀνθρωπίνης λαλιᾶς, θὰ ἐλάλει. Ὁ

δὲ μέγας τῆς νέας διανοήσεως εισηγητῆς εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ Ἄριστωνος καὶ τῆς Περικτιόνης, ὁ ἀπόγονος τοῦ Κόδρου καὶ τοῦ Σόλωνος, ὁ μαθητῆς τοῦ μεγάλου ἐκείνου διδασκάλου, ὃν ἡ Πυθία ἀνεκέρυξεν ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατον, εἶνε ὁ κύκνος, ὅστις ὡς νεοσσὸς ἐπὶ τῶν γονάτων τοῦ Σωκράτους καθίσας παραχρῆμα ἐπτεροφύησε καὶ ἀνέπτυξεν, ὅπως τὰ διδάγματα τοῦ διδασκάλου ἀνυψώσῃ ὑπεράνω χώρου καὶ χρόνου—εἶνε ὁ θεῖος Πλάτων.

Οὐδεὶς τῷ θεῷ τούτῳ ἀνδρὶ πλησιάζων δύναται νὰ μείνῃ ἀμέτογος τῶν θεῶν αὐτοῦ χαρίτων, νὰ μὴ ἐξαρθῇ τὴν διάνοιαν, νὰ μὴ ἐξευγενισθῇ τὸ ἦθος, νὰ μὴ ἐξωραϊσθῇ τὴν καλαισθησίαν, νὰ μὴ γένηται βελτίων ἑαυτοῦ.

Διὰ τοῦτο ἀνὴρ φιλογενέστατος, τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν προαγωγὴν τοῦ ἔθνους μέλημα ἔχων, ὁ αἰόδιμος Γρηγόριος Κωνσταντίνου Σοῦτσος, σοφὸς δὲ περὶ τὴν ἱστορίαν ὧν καὶ γινώσκων ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία ἐγονιμοποίησε τὸ ἔδαφος τοῦ ἀρχαίου κόσμου καὶ ὅτι τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν ἀφρητηρίαν καὶ στήριγμα ἔχων ὁ ἐπιφανὴς χριστιανισμὸς ἀνεκαίνισε σύμπαντα τὸν ἀρχαῖον κόσμον καὶ παρήγαγε τὸν νεώτερον πολιτισμόν, ἐσχημάτισεν ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι πᾶς ἐραστὴς τῆς ἀνθρωπίνης προόδου περὶ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν ὀφείλει νὰ ἐνδιατρίψῃ πρωτίστως καὶ ἀπὸ ταύτης νὰ ἐπιζητῇ νέας ἐμπνεύσεις καὶ ἔξαρσιν ἰδεώδη πρὸς ἀποτύπωσιν τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ὑψηλοῦ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ.

Καὶ οἱ Ἕλληνες ἄρα, συμπεραίνει ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ, εἴαν, ὥσπερ ἐν τῷ παρελθόντι πάντα τὰ εἶδη τοῦ ἐπιστητοῦ ἐξερευνήσαντες ἐχειραγώγησαν τὴν ἀνθρωπότητα

πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας, εἴαν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι κρη-
πίδα τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῶν μορφώσεως τὴν Ἑλληνικὴν
φιλοσοφίαν βάλωσι, θὰ δυνηθῶσι νὰ καλλιεργῶσι τελε-
σφόρως τὰς ἐπιστήμας καὶ νὰ ποδηγετῶσιν ἐν πραγμα-
τικῇ προόδῳ τοὺς συγχρόνους αὐτῶν εἰς τρίβους εὐρυτέ-
ρας διανοητικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπλάσεως.

Ἄπὸ τοιούτων ὀρθῶν σκέψεων καὶ πεποιθήσεων ὀρ-
μώμενος ὁ ἀείμνηστος Γρηγόριος Κωνσταντίνου Σουῦτσος
ἠθέλησε νὰ δημιουργήσῃ τοῖς Ἑλλησι λογίοις διαρκὲς
κέντρον πρὸς μελέτην τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ μά-
λιστα τῆς Πλατωνικῆς φρονῶν ὅτι ἐκ τῆς ἀναστροφῆς
μετὰ τοῦ δαιμονίου ἰδρυτοῦ τῆς ιδεολογίας πολλὰ θεω-
ρητικὰ τε καὶ πρακτικὰ ἀγαθὰ θὰ προκύψωσιν.

«Οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, λέγει ὁ ἀοί-
διμος ἀνὴρ, τὸν θεῖον Πλάτωνα, τὸν
ἀκραιφνή δημιουργὸν τῆς ιδεολογίας καὶ
μύστην, προστησάμενοι ὡς ἠθικὸν ὀδηγὸν
ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ αὐτῶν ἐρεύνῃ βεβαίως
δὲν θὰ μεταμεληθῶσιν».

Διὸ ἰδρυσεν ὁ φιλόπατρις ἀνὴρ τὸν φερώνυμον αὐτῷ
φιλοσοφικὸν ἀγῶνα, οὗ σήμερον τὴν γονιμωτέραν τῶν
προγενεστέρων τεσσάρων περιόδων ἐορτάζομεν. Τῷ 1902
προεκηρύχθη ὡς θέμα τοῦ ἀγῶνος «ἡ περὶ τῶν ἰδεῶν
θεωρία τοῦ Πλάτωνος». Ἐπειδὴ δὲ ἡ τῇ 29
Μαΐου 1905 γενομένη κρίσις οὐδὲν τῶν δύο τότε ὑπο-
βληθέντων ἔργων ἔκρινεν ἄξιον βραβεύσεως, προεκηρύχθη
ἐκ δευτέρου τὸ αὐτὸ θέμα.

Κατὰ τὴν πέμπτην ταύτην περίοδον τοῦ Σουτσείου

φιλοσοφικοῦ ἀγῶνος ὑπεβλήθησαν εἰς κρίσιν τρεῖς πραγματεῖαι, ὧν ἡ μὲν φέρει

ἐπιγραφὴν μὲν

«Αἱ ἰδέαι τοῦ Πλάτωνος καὶ τὸ πρῶτον κινουῦν τοῦ Ἀριστοτέλους»,

ῥητόν δὲ

«Ἐὰν μή τις ἰκανῶς φιλοσοφήσῃ οὐδὲ ἰκανός ποτε λέγειν ἔσται περὶ οὐδενός».

Πλάτων

ἡ δὲ φέρει ἐπιγραφὴν μὲν

«Σχεδιάσμα Πλατωνικῆς φιλοσοφίας», πραγματεία ὑποβαλλομένη εἰς τὸν Σούτσειον φιλοσοφικὸν διαγωνισμόν ὑπὸ Εὐμόλπου».

ῥητόν δὲ

«Φιλοσοφίας μεῖζον ἀγαθὸν οὔτε ἦλθεν οὔτε ἦξει ποτὲ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεοῦ» (Πλάτων ἐν Τιμαίῳ).

Ἡ δὲ τρίτη πραγματεία ἐπιγραφὴν μὲν φέρει

«Διατριβὴ περὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος»,

ῥητόν δὲ

«Τὸ αἰεὶ κατὰ ταῦτὰ ἔχον ἀκινήτως οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον προσήκει γίνεσθαι διὰ χρόνου» (Πλάτ. Τίμ. 38, Α').

Ὁ συγγραφεὺς τῆς πρώτης διατριβῆς ἀποφαίνει μὲν μελέτας καὶ πείραν λόγου ἀξίαν, τὴν ὑπόθεσιν δ' ὁμῶς αὐτοῦ δὲν ἐπραγματεύθη προσηκόντως ἀναμίξας πολλὰ καθ' ἑαυτὰ μὲν πολλοῦ λόγου καὶ τιμῆς ἄξια, ἀλλότρια δὲ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ διαγωνίσματος.

Ἐκ τῶν 56 σελίδων τῆς βραχείας αὐτοῦ διατριβῆς 3 περιέχουσι γνώμας τοῦ Πλάτωνος,

2 τί φρονεῖ ὁ Πλάτων περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ συστάσεως τοῦ κόσμου,

5 ἐπίκρισιν τῶν ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος,

3 περὶ ψυχῆς παρὰ Πλάτωνι,
4 τὴν περὶ θρησκείας διδασκαλίαν τοῦ Πλάτωνος,
7 περὶ τῶν ἠθικῶν διδαγμάτων τοῦ Πλάτωνος,
2 1)2 περὶ τῆς πολιτείας τοῦ Πλάτωνος,
16 περὶ Ἀριστοτέλους

42 1)2.

13 1)2 μόνον σελίδας ἀφιέρωσεν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν ἐκθεσιν τῆς κυρίας ὑποθέσεως τῆς διατριβῆς αὐτοῦ, τῆς ἰδεολογίας τοῦ Πλάτωνος. Ἐὰν δὲ καὶ ἐκ τῶν 13 1)2 τούτων σελίδων ἀφαιρεθῶσιν 8 σελίδες, ἅς καταλαμβάνουσιν ὅ τε περὶ Ἄδου μῦθος τοῦ Πλάτωνος καὶ ἡ ἐν τῷ ἑβδόμῳ βιβλίῳ τῆς πολιτείας τοῦ Πλάτωνος εἰκόν, δι' ἧς ὁ φιλόσοφος ἀπεικονίζει «τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας», ὑπολείπονται ἕξ μόνον περίπου σελίδες περὶ τοῦ κυρίου θέματος.

Ἐκ τούτων γίνεται δῆλον, ὅτι περὶ μεθόδου οὐδεὶς δύναται νὰ γένηται λόγος ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ. Περὶ Ἀριστοτέλους γράφει 16 σελίδας, λυπεῖται δὲ ὅτι δὲν ἔδυνήθη νὰ γράψῃ πλείονα, ὡς ὄφειλε (!)· διότι «περιέπεσε νόσῳ, ἐπενεγκούσῃ διακοπὴν τοῦ ἔργου καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐπιδόσεως αὐτοῦ ἐπείγει».

Καὶ τὰ διανοήματα δ' αὐτοῦ οὔτε πάντα ὀρθὰ καὶ ἀκριβῆ εἶνε, οὔτε διὰ γλώσσης ἀξίας τῆς σεμνῆς ὑποθέσεως αὐτοῦ διεξάγονται.

Ὁ συγγραφεὺς εὐθὺς ἐν ἀρχῇ (σελ. 4) σπεύδει νὰ πληροφορήσῃ ἡμᾶς, ὅτι δὲν ἀποδέχεται τὴν τοῦ Πλάτωνος θεωρίαν. «Ἡ ἀτομικὴ ἔννοια εἶνε, λέγει ὁ συγγραφεὺς, καὶ ἡ μόνη πραγματικὴ κατ' Ἀριστοτέλη καὶ καθ' ἡμᾶς».

Ἐλέγχει (ἐν σελ. 8) τὸν Πλάτωνα ὡς ἀγνοοῦντα τὴν ἐξήγησιν πολλῶν φυσικῶν φαινομένων. Παράδειγμα δὲ τῆς ἀγνοίας ἐπάγεται ὁ συγγραφεὺς «ὅτι ὁ Πλάτων ἰσχυρίζεται ὅτι πρὸς ἀντίληψιν τὰ μὲν ἄλλα αἰσθητήρια χρειάζονται δύο μόνον, τὸ δὲ τῆς ὁράσεως τρία, ὀφθαλμὸν δὴλα δὴ, ὄρατόν καὶ φῶς. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀντιλήψει τῆς ἀκοῆς τρία ἀπαιτοῦνται, ἀντιτάσσει ὁ συγγραφεὺς, ἤτοι αἰσθησις, ἦχος καὶ ἀήρ»! Ἄν ὁ Πλάτων διεννοεῖτο, ὡς ὁ συγγραφεὺς, θὰ ἔλεγεν ὅτι τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως πρὸς ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων χρήζει οὐχὶ τριῶν, ἀλλὰ πέντε: ὀφθαλμοῦ, ὄρατοῦ, αἰσθήσεως, αἰθέρος καὶ φωτός!

Ἐν σελ. 4 λέγει ὅτι οὐσία τῆς οἰκίας εἶνε τὸ ἔδαφος, τὰ θεμέλια, οἱ τοῖχοι, ἡ στέγη, ἡ θύρα καὶ ὅτι τὰ ἐν ταύτῃ συστατικὰ τῆς οἰκίας ἀποτελοῦσι τὸ γενικώτατον γένος τῆς οἰκίας, κατὰ δὲ τὸν Πλάτωνα τὴν ἰδέαν.

Τὴν τοῦ Πλάτωνος ἐν Ζ' Πολιτείας θαυμαστὴν διὰ τὴν ἐνάργειαν περιγραφὴν τῆς σπηλαιώδους καταγαίου οἰκίσεως ἀποδίδωσιν ὁ συγγραφεὺς ἀνακριβῶς· διότι φαντάζεται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σπηλαίου τοῖχον ὑψηλόν. Ὁ δὲ Πλάτων λέγει ὅτι ὀπισθεν τῶν δεσμοτῶν, ἄνωθεν αὐτῶν καὶ πόρρωθεν καίεται πῦρ, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρός καὶ τῶν δεσμευτῶν ἐπάνω ὑπάρχει ὁδὸς καὶ παρ' αὐτὴν τειχίον παρφοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.

Τὸ σπήλαιον ἔχει τὴν εἴσοδον μακρὰν παρ' ἅπαν τὸ σπήλαιον ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς.

Αἱ σκιαὶ τῶν παρὰ τὴν ἄνωθεν καὶ ὄπισθεν τῶν δεσμοτῶν ὁδὸν βαινόντων ἀνθρώπων πίπτουσι κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ καταντικρὺ τοῦ σπηλαίου. Ἄλλ' ὁ συγγραφεὺς λέγει ὅτι αἱ σκιαὶ τῶν διαβαινόντων ῥίπτονται εἰς τοὺς τοίχους τοῦ σπηλαίου ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν τῶν δεσμοτῶν» !!!

Ἐν σελ. 8 ὁ συγγραφεὺς λέγει ὅτι «διὰ τῆς εἰκόνας ταύτης ὁ Πλάτων πειρᾶται νὰ καταδείξῃ τὴν ὄντοτητα καὶ τὴν ἀλληλουχίαν τῶν ἰδεῶν».

Ὁ δὲ Πλάτων τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα ἐρμηνεύει ὡδε: Ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα, λέγει, ἦτις ἐν μὲν τῷ ὄρατῷ ἔτεκε φῶς καὶ τὸν κύριον τοῦ φωτός, ἐν δὲ τῷ νοητῷ παρέσχετο ἀλήθειαν καὶ νοῦν, μόλις ὄραται ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ διότι ἡ ψυχὴ ἀπὸ θείων θεωριῶν ἐπὶ τὰ ἀνθρώπινα ἤκουσα ὑπὸ ἀηθείας ἐσκότῳται καὶ ἀμβλυώττει ἔτι πρὶν ἰκανῶς συνήθης γενέσθαι τῷ παρόντι σκότῳ, ἐξ ἀμαθίας δὲ πλείονος εἰς φανότερον βίον ἰοῦσα ὑπὸ λαμπροτέρου μαρμαρυγῆς ἐμπίπεται.

Ὁ συγγραφεὺς καταλιπὼν τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ ζητήματος ἐξέτασιν τρέπεται πρὸς τοὺς μύθους τοῦ Πλάτωνος περὶ τοῦ λειμῶνος τῶν ἀσφοδελῶν καὶ τοῦ Ἄδου καὶ πρὸς τὸν ἐν Φαίδρῳ μῦθον περὶ τῆς ψυχῆς συγκρίνων πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν μύθων τούτων δόξας τῆς Ἀγίας Γραφῆς· οἷον ἐν τῷ Ἄδῃ οὐκ ἔστι μετάνοια, ἐδόθη μοι σκόλωψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σατάν, ἵνα με κολαφίσῃ (βασανίσῃ λέγει ὁ συγγραφεὺς), ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι».

Ἐν τῷ Δ' κεφαλαίῳ τῆς πραγματείας αὐτοῦ καταλέ-

γει ὀκτὼ γνώμας τοῦ Πλάτωνος, ἐκ τοῦ Φαίδωνος, Φιλήβου, Γοργίου καὶ Κρίτωνος εἰλημμένας, παραβάλλει δὲ καὶ ἐνταῦθα πρὸς αὐτάς εὐαγγελικὰς ῥήσεις οἷον «ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος», «ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν» κ. τ. δ. Καὶ τὸ παράδοξον, ἀντι-νὰ ἐρμηγεύσῃ τὴν ἰδεολογίαν τοῦ Πλάτωνος ἐπιχειρεῖ ν' ἀναιρέσῃ αὐτήν! Καὶ προκειμένου περὶ τῆς ἰδεολογίας, πραγματεύεται ἐν κεφ. 7 τί φρονεῖ ὁ Πλάτων περὶ ψυχῆς, ἐν κεφ. 8 περὶ τῆς θρησκείας τοῦ Πλάτωνος, ὅπου ἀνακυκᾷ πολλὰ καὶ ποικίλα. Ἐν κεφ. 9 περὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Πλάτωνος, ἐν κεφ. 10 περὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ, ἣν ὑπολαμβάνει ὁ συγγραφεὺς μᾶλλον ἀλληγορικὴν. Ἐν τῷ κεφ. 11 περὶ Ἀριστοτέλους, τοῦ θεοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους, τῆς θρησκείας, τῆς ἠθικῆς, τῆς τελειότητος τοῦ βίου καὶ τῆς ἀρετῆς, περὶ διαφόρων βαθειῶν γνώμων τοῦ Ἀριστοτέλους, περὶ ἀγάπης καὶ φιλίας κατ' Ἀριστοτέλην.

Καὶ τὸ λεκτικὸν δὲ τῆς διατριβῆς δὲν εἶνε ἀντάξιον τῆς σεμνῆς ὑποθέσεως, ἣν πραγματεύεται. Λέγει π. χ. φωνάζουσι—κάμνουσι—διὰ νὰ—κατόπιν ἀπὸ ταῦτα—καὶ ἂν τις τὸν ἔφερε—ὄχι δὲ εἰς μόνην ταύτην—τὰς ὁποίας ἔκαμεν ἢ μωρία—εἶνε αἰτία εἰς πάντα τὰ πράγματα—Ὁ θέλων νὰ κάμνη φρονίμους πράξεις—συνέπειαι—ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ τὰ παρόμοια.

*
* *

Ἡ δευτέρα πραγματεία, ἡ φέρουσα ἐπιγραφὴν Σχεδίασμα Πλατωνικῆς φιλοσοφίας», δὲν ὑπεβλήθη εἰς τὸν διαγωνισμόν πλήρης. Τὸ Δ' καὶ τελευταῖον βιβλίον ἀπέ-

στειλεν ἐκπροθέσμως, ἢ δὲ φιλοσοφικὴ Σχολὴ ὡς ἐκπρόθεσμον δὲν ἀπεδέξατο.

Τὸ εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑποβληθὲν μέρος σύγκειται ἐκ σελίδων 737. Τούτων δ' αἱ 203 περιλαμβάνουσι τὴν εἰσαγωγὴν, ἧς ἔπεται πίναξ τῶν περιεχομένων τῆς εἰσαγωγῆς ἐκ σελίδων 15 συγκείμενος. Μετὰ τὸ Α' βιβλίον ἔπεται πάλιν πίναξ τῶν περιεχομένων τοῦ Α' βιβλίου ἐκ σελ. 22 καὶ μετὰ τὸ Β' πίναξ τούτου ἐκ σελ. 15. Τοῦ Γ' βιβλίου δὲν ὑπάρχει ἀναλυτικὸς πίναξ.

Ἡ μεγάλη ἔκτασις τῆς πραγματείας, ἢ διεξοδικωτάτη εἰσαγωγή (ἐκ σελίδων 203), ἢ προσθήκη ἀναλυτικοῦ πίνακος ἐν τῷ τέλει ἐκάστου βιβλίου καὶ οὐχὶ ἐν ἀρχῇ ἢ ἐν τέλει τοῦ ὅλου συγγράμματος, ἢ ἐκπρόθεσμος ἀποστολὴ τοῦ τελευταίου μέρους, ἄλλαι τινὲς ἐσωτερικαὶ ἀνωμαλίας, αὐτὴ ἢ ἐπιγραφή «Σχεδίασμα τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας» δεικνύουσι σαφῶς ὅτι ὁ Εὐμόλπος συνέγραφε περὶ τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας καθόλου, μὴ ἔχων δὲ καιρὸν νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὴν προκήρυξιν τοῦ Σουτσείου διαγωνίσματος καὶ νὰ πραγματευθῇ ἰδίᾳ περὶ τῆς θεωρίας τῶν ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος συνέδεσε μετὰ σπουδῆς τὰ ὅπωςδῆποτε συντελεσθέντα μέρη τοῦ ὅλου συγγράμματος καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγῶνα. Οὕτως ἐρμηνεύονται καὶ αἱ συχνόταται καὶ ἀφόρητοι παλιλογίαι, αἵτινες οὐδένα θὰ εἶχον λόγον ὑπάρξεως, αἰεὶ ὁ συγγραφεὺς ἐπραγματεύετο τὴν ιδεολογίαν τοῦ Πλάτωνος ὡς ἐν συνεχῆς ὅλον, ὡς ὄργανισμὸν τέλειον ἄνευ ὑπερσαρκωμάτων.

Ἄλλως δὲ καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς ἔχει βαθεῖαν τὴν ἐπίγνωσιν, ὅτι τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ δὲν ἐφιλοπονήθη διὰ

τὸν Σούτσειον διαγωνισμόν, καὶ διὰ τοῦτο αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ δικαιολογήσῃ τὴν εἰς τὸν ἀγῶνα ἀποστολὴν τοῦ α' μέρους τοῦ Σχεδιάσματος τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας. Ἐπειδὴ, λέγει (σελ. δ' καὶ ε'), ἡ φωνὴ τοῦ φιλοπάτριδος ἀγωνοθέτου, τοῦ τρεῖς καὶ τετράκις ἄχρι σήμερον καλέσαντος εἰς τὸν ἀγῶνα τοὺς Ἕλληνας, ἐσβέσθη εἰς τὸν ἀπειρον ὠκεανὸν τῆς ὀλιγωρίας, τῆς ἀμελείας καὶ τῆς περὶ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν ἀδαημοσύνης τῆς συγχρόνου γενεᾶς τῶν Ἑλλήνων, αἰσχυνόμενος ὡς Ἕλληνα καὶ ὡς λόγιος διὰ τὴν ὀλιγωρίαν ταύτην τῶν ἡμετέρων πρὸς τὴν καλλίστην καὶ θειοτάτην τῶν ἀνθρωπίνων, τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν, ἀποστέλλω εἰς τὸν Σούτσειον φιλοσοφικὸν διαγωνισμόν τὸ πρῶτον μέρος τοῦ σχεδιάσματος τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, ὃ περὶ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ κρατερὰ πάλῃ περὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ ἀθανάτου φιλοσόφου, ἰδεολογία δῆλον ὅτι κατὰ τὴν βαθυτάτην σημασίαν τῆς λέξεως ταύτης, ἵνα μὴ ὁ ἀγὼν τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἑλληνομαθοῦς καὶ φιλοπάτριδος ἀγωνοθέτου διατελέσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀβράβευτος καὶ ἀστεφάνωτος.

Καὶ ἐν σελ. 340,7 ὁμολογῶν ὁ Εὐμόλπος ὅτι τὸν περὶ καλοῦ λόγον εἰς μῆκος κατέτεινεν, δικαιολογεῖται ὅτι τὸ μῆκος τοῦτο εἶνε σύμμετρον πρὸς τὴν ὅλην ἰδέαν καὶ περιγραφὴν τοῦ συγγράμματός αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἀπλῶς πρὸς τὸ διάγραμμα τῆς ἰδεολογίας. Ὡστε σύγγραμμα περὶ Πλάτωνος καθόλου προσφέρει ὁ Εὐμόλπος καὶ οὐχὶ πραγματείαν περὶ τῆς ἰδεολογίας αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἴδωμεν νῦν τὴν ἐσωτερικὴν αὐτοῦ σύστασιν.

Ἡ εἰσαγωγή ἀποτελεῖται ἐξ ἑνδεκα κεφαλαίων, ὧν τὰ μὲν ἕξ εἶνε ἀπροσδιόνυσα, ὡς ἐξ αὐτῶν τῶν ἐπιγραφῶν καταφαίνεται. Τὸ III ἐπιγράφεται «ὁ Κάντιος ἀπεδέχθη τὸν νοητὸν κόσμον ἀπλῶς ὡς νοούμενον». Τὸ IV «Χαρακτηρισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Γερμανικοῦ ἔθνους». Τὸ V, «Καντίου κριτικὴ τῶν Πλατωνικῶν ἰδεῶν». Τὸ VII «ὁ πανθεισμὸς—ὁ ὑπέρτατος νοῦς». Τὸ VIII «Χρησιμότης τῆς φιλοσοφίας εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον». Τὸ XI «ὁ ἐνισμὸς τοῦ Πλάτωνος, ὁ δυῖσμὸς τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ δυῖσμὸς τοῦ Καντίου». Τὰ δὲ λοιπὰ πέντε ἔχουσι μὲν σχέσιν πρὸς τὴν ἰδεολογίαν τοῦ Πλάτωνος, δὲν εἶνε δὲ εἰσαγωγή εἰς αὐτήν.

Φρονεῖ δὲ ὁ συγγραφεὺς (σελ. 201), ὅτι «χρυσοῦς κίονας ἐν ἀγλαῶ προθύρῳ θαλάμου ὑπέστησε» τὰ ἑνδεκα τῆς εἰσαγωγῆς ταύτης κεφάλαια, ἵνα ὡς μάλιστα θέας ἄξιον τὸ μέγαρον τῆς διανοίας τοῦ μεγίστου καὶ κλεινοτάτου τῶν ἰδεολόγων τῆς ἀνθρωπότητος ἀναδείξῃ.

Ἄλλ' αὕτη μὲν ἦτο ἡ ἀγαθὴ πρόθεσις τοῦ συγγραφέως, πράγματι δ' ὅμως εὐθύς ἐν ἀρχῇ (σελ. 6) καταρρίπτει τὸ μέγαρον τοῦτο τῆς Πλατωνικῆς διανοίας παράγων εἰς τὸ μέσον τοὺς διαμφισβητοῦντας τὸ κῦρος τῆς ἰδεολογίας καὶ χαρακτηρίζοντας αὐτήν μὲν ὡς Ἀριστοφάνειον νεφελοκοκκυγίαν, τὸν δὲ χῶρον τῶν ἰδεῶν ὡς τὸ ἄπειρον καὶ τὸ κενόν, ὡς «Σκύθην οἶμον, ἄβατον ἐρημίαν».

Κήρυκα δὲ τούτων παράγει τὸν μέγιστον ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ κῦρος ἔχοντα Κάντιον. Ἐπι δὲ τὸν Brückel, ἀποκαλοῦντα γελοῖον ὄνειροπόλημα τὴν πολιτείαν τοῦ Πλάτωνος. Καὶ πειρᾶται μὲν ὁ συγγραφεὺς νὰ μειώσῃ τὴν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Καντίου προσγενομένην ἐντύπωσιν, ἀλλ-

οί λόγοι αὐτοῦ εἶνε ποιητικαὶ μόνον εἰκόνες. Καθίστησι δὲ τὸ πρᾶγμα ἔτι δεινότερον βεβαιῶν, ὅτι «δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ κρίνη αὐτὸς τὰς ιδέας τοῦ γίγαντος τῆς Γερμανικῆς φιλοσοφίας Καντίου ἢ ν' ἀπορρίψη αὐτὰς ὡς πλημμελεῖς καὶ ἡμαρτημένας—ἄπαγε τῆς βλασφημίας».

Λέγων δὲ πρὸς δικαιολογίαν αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ἠθέλησε νὰ δείξῃ ἐκ προοιμίω ν οἷα καὶ ὅση ὑπάρχει διαφορά τοῦ Καντίου ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος οὐδὲν ἄλλο δεικνύει ἢ ὅτι εὐρίσκεται ἐκτὸς τοῦ προκειμένου θέματος· διότι δὲν πρόκειται ὁ ἀγὼν περὶ συγκρίσεως τῶν Πλατωνικῶν διανοημάτων πρὸς τὰ τοῦ Καντίου, ἀλλὰ περὶ τῆς θεωρίας τῶν ιδεῶν τοῦ Πλάτωνος.

Ἄλλ' ἐπιλαθόμενος τούτων πάντων ὁ συγγραφεὺς καὶ τῶν ἐν τῇ 2α σελίδι τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ εἰρημένων, ὅτι δῆλα δὴ ὁ Κάντιος θεωρεῖ τὴν ιδεολογίαν τοῦ Πλάτωνος «ὡς δημιούργημα νοούμενον μόνον, μηδεμίαν δ' ἔχον σχέσιν πρὸς τὸν κόσμον τοῦτον τῆς ὕλης, τὸν πραγματικόν, ἢ πρὸς τὸν ὑπερκόσμιον καὶ ὑπερουράνιον, μηδὲ βεβαιούμενον ἄνευ τινὸς ἀμφιβολίας ἢ ἐπαληθευόμενον ἀδιστάκτως ὡς ὑπάρχον που ἔξω τῶν ὁρίων τῆς ἀνθρωπίνης νοήσεως» ἰσχυρίζεται μετ' ὀλίγον (σελ. 19), ὅτι «σχεδὸν ἅπαν τὸ σύστημα τῶν Πλατωνικῶν ιδεῶν ἀποδέχεται ὁ κατὰ βάθος Πλατωνικώτατος Κάντιος». Προστίθησι δ' εὐθύς, ὅτι «μίαν καὶ μόνην ὁ Κάντιος ὑπεγείρει καὶ διατυποῖ ἔνστασιν, ὅτι «δὲν δύναται ν' ἀκολουθήσῃ τῷ Ἑλληνι φιλοσόφῳ εἰς τὴν μυστηριώδη ἐξαγωγήν (deduction) τῶν θεωρητικῶν ιδεῶν τοῦ ὡς γνώσεων καθαρῶν, ἐκ τῶν προ-

τέρων (a priori) δεδομένων καθὼς καὶ εἰς τὰς ὑπερβολικὰς αὐτοῦ φράσεις (die Uebertreibungen) καὶ τὴν ὑψηλόρον αὐτοῦ εὐστομίαν (die hohe Sprache), δι' ὧν τὰς ἰδέας εἰς ὑποστάσεις ἤ, ὡς ὁ Πλάτων θὰ ἔλεγεν, εἰς ὄντως ὄντα μετέβαλε καὶ ἀπεδέχετο».

Ταῦτα λέγει ὁ συγγραφεὺς ἀποδοχὴν ὑπὸ τοῦ Καντίου ἀπαντος τοῦ συστήματος τῶν Πλατωνικῶν ἰδεῶν! Πρὸς τούτοις παρατίθησιν ὁ συγγραφεὺς ἐν μεταφράσει κείμενον τοῦ Καντίου, ἐν ᾧ παρίσταται ὁ φιλόσοφος οὗτος λέγων ὅτι ὁ Πλάτων «παρὰ χθεὶς διενοήθη καὶ εἶπεν ἀντίθετα πρὸς τὸν σκοπὸν του». Οὗτος εἶνε ὁ κατὰ βάθος Πλατωνικώτατος!

Ἐπιμένει δ' ὁ Κάντιος δεικνύων πῶς ὁ Πλάτων ἀπατηθεὶς ὑπέλαβε τοὺς μετεωρισμοὺς τοῦ ἡμετέρου νοῦ ὡς πραγματικὰς οὐσίας.

Ὁ ἀνατροπεὺς τῆς ἰδεολογίας τοῦ Πλάτωνος εἶνε κατὰ τὸν Εὐμόλπον Πλατωνικώτατος καὶ ἀποδέχεται ἀπαν σχεδὸν τὸ σύστημα τῶν Πλατωνικῶν ἰδεῶν!!!

Καὶ ἐν τῇ σημειώσει τῆς σελίδος 22 λέγει ὁ συγγραφεὺς ὅτι ὁ Κάντιος ἀδυνατεῖ νὰ συμφωνήσῃ τῷ Πλάτωνι περὶ τῶν μαθηματικῶν καὶ θεωρητικῶν ἰδεῶν του».

Κενοὶ ἄρα λόγοι ἀποδείκνυνται ὅσα ὁ συγγραφεὺς μετὰ πάντα ταῦτα λέγει ἐν σελ. 13 περὶ τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, ὅτι αὕτη εἶνε ἡ μόνη ἀληθῆς φιλοσοφία, ἀπαύγασμα φωτεινὸν καὶ εἰλικρινὲς τοῦ ὑπερτάτου νοῦ καὶ λόγου καὶ ἔκμαγεῖον καθαρὸν καὶ γνήσιον τῆς ἀν-

θρωπίνης ψυχῆς, ἡ αἰδῖος φιλοσοφία, ἡ *re-
rennis philosophia* τοῦ Λεῖβνιτίου ἀ-
πάντων τῶν χρόνων, ἡ κατ' ἐξοχὴν φιλο-
σοφία τῆς ἀνθρωπότητος». Καὶ ὅσα ἐν σελίδι
15,6 λέγει ὁ συγγραφεύς, ὅτι δηλαδὴ «ἡ φιλοσοφία τοῦ
Πλάτωνος εἶνε αὐτὴ ἡ ζωὴ τοῦ πνεύματος καὶ
ἡ ὑπαρξις, ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ καὶ ἡ ἐντελέχεια,
ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ Ἀριστοτέλης», εἶνε λίαν ἀόριστα καὶ οὐ-
δεμίαν ἀκριβῆ παρέχουσιν ἔννοιαν.

Ὁ συγγραφεύς πρὶν νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν τὴν ἰδεολογίαν
τοῦ Πλάτωνος παράγει εἰς τὸ μέσον τὸν Κάντιον ἐλέγ-
χοντα αὐτήν. Τὸν δ' ἔλεγχον ποιούμενος διὰ μεταφρά-
σεως οὐχὶ σαφοῦς τοῦ Γερμανικοῦ κειμένου ἐπισκοτίζει
ἔτι μᾶλλον τὴν ἄγνωστον ἔτι καὶ καθ' ἑαυτὴν δυσξύμ-
βλητον οὔσαν ἰδεολογίαν. Ὁ συγγραφεύς μετὰ τὴν πα-
ράθεσιν τῆς μεταφράσεως τοῦ κειμένου τοῦ Καντίου ἐπι-
φέρει «Οὕτως ἀποφαίνεται περὶ τῆς ιδέας τῆς ἠθικότη-
τος καὶ τῆς ἀρετῆς ὁ βαθυνούστατος Κάντιος μικρὸν
ἢ οὐδὲν τῶν Πλατωνικῶν δογμάτων πα-
ραλλάσσειων»!

Ὁ ἀναγνούς δ' ὁμῶς καὶ οὐδὲν νοήσας ἐκ τῶν παρα-
τεθέντων λόγων τοῦ Καντίου ἐκπλήσεται ἐπὶ τῷ πορί-
σματι τοῦ συγγραφέως. Εὐθύς δὲ εἰς τὴν κατὰ Κάντιον
ιδέαν τῆς Πλατωνικῆς πολιτείας τρέψας
τὸν λόγον μετ' ἀσαφεῖς ἐρμηνείας ἐπάγεται τόδε τὸ συμ-
πέρασμα ὁ συγγραφεύς. «Ἀποδέχεται ἄρα καὶ τὴν ιδέαν
τῆς πολιτείας ὁ Κάντιος ὡς ἀληθῆ ἅμα καὶ ἀναπό-
δραστον»!

«Ἄλλ' ἴδωμεν, λέγει ὁ συγγραφεύς, καί τι πολλῶν

σπουδαιότερον τούτων καὶ μάλιστα βαρυσήμαντον ὡς ἐκ τῆς ὀλοσχεροῦς σχεδὸν ἀποδοχῆς τοῦ Πλατωνικοῦ συστήματος ὑπὸ τοῦ Καντίου».

Τί δ' ἐστὶ τοῦτο τὸ βαρυσήμαντον; ὁ Κάντιος δέγεται ὅτι «καὶ τοῦ φυσικοῦ κόσμου αἰδέαι ὑπάρχουσιν εἰς τὸν ὑπέρτατον νοῦν μία ἐκάστη καθ' ἑαυτήν, εἰλικρινεῖς καὶ αἰδιοί, ὡς πρῶται τῶν ὄντων αἰτίαι».

Τὴν κατὰ Κάντιον ἐν τῷ νῷ τοῦ Θεοῦ ὑπαρξίν τῶν ἰδεῶν ὑπολαμβάνει ὁ Εὐμόλπος σύμφωνον πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ Πλάτωνος! Καὶ δὲν ἐνθυμεῖται οὔτε τὸν ὑπὸ τοῦ Καντίου χαρακτηρισμὸν τῆς διανοητικῆς τοῦ Πλάτωνος δημιουργίας ὡς ὑπερβολικῆς φρασιολογίας, οὔτε τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Καντίου, ὅτι δὲν δύναται ν' ἀκολουθήσῃ τῷ Πλάτωνι, οὔτε ὅταν ἐκτείνῃ ὁ Ἕλλην φιλόσοφος τὰς ἰδέας αὐτοῦ ἐπὶ θεωρητικὰς γνώσεις, οὔτε ὅταν μυστηριακῶς παράγῃ τὰς ἰδέας ταύτας ἢ χρῆται ὑπερβολαῖς, δι' ὧν μεταποιεῖ αὐτὰς εἰς ὑποστάσεις.

Καὶ τὰ κατωτέρω εἶνε ἀκαταλήπτως μεταπεφρασμένα, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀκαταληψίας ταύτης οὐδόλως κωλύεται ὁ συγγραφεὺς νὰ συναγάγῃ τὸ συμπέρασμα, «ὅτι ὁ Κάντιος μικρὸν ἢ οὐδὲν τῶν Πλατωνικῶν δογμάτων παραλλάσσει».

Παράδοξον δὲ φαίνεται ἡμῖν, ὅτι αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς ἐν σελίδι 26, 14 λίαν ἀφελῶς ἐπαναλαμβάνων τοὺς λόγους τοῦ Καντίου, ὅτι «ἐκποδὸν τιθεμένης πάσης ὑπερβολῆς ἐν τοῖς ῥήμασι τούτοις, εἶνε ἀγώνισμα θαυμασμοῦ καὶ μιμήσεως ἄξιον ἢ ὁρμὴ αὕτη τῆς διανοίας τοῦ φιλοσόφου (τοῦ Πλάτωνος)», δὲν ἀναλογίζεται,

ὅτι τὸ τιθέναι ἐκποδῶν τὴν κατὰ Κάντιον ὑπερβολὴν τῶν λόγων τοῦ Πλάτωνος οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ τὸ μεταμορφῶσαι τὴν ὀντολογικὴν τοῦ Πλάτωνος ιδεολογίαν εἰς τὴν ὑποκειμενικὴν ιδεολογίαν τοῦ Καντίου.

Ἐξακολουθεῖ δ' ἀφελέστατα ὁ συγγραφεὺς ἰσχυριζόμενος, ὅτι «διὰ τῶν θαυμασίων τούτων λόγων ὁ κριτικώτατος Κάντιος ἐρμηνεύει κατὰ βάθος τὰ δόγματα τῆς Πλατωνικῆς περὶ τοῦ κόσμου θεωρίας». Ὡστε ὁ Ἀριστοτέλης, ἢ Ἀκαδημεια, οἱ ἐρμηνευταὶ τοῦ Πλάτωνος μέχρι τοῦ Καντίου καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Πλάτων εὐρίσκοντο ἐν τῇ πλάνῃ περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς ιδεολογίας τοῦ Πλάτωνος, διότι αὕτη κατὰ βάθος οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ὑποκειμενικὴ ιδεολογία τοῦ Καντίου !

Οὐδ' αὐτὸς ὁ Alfred Fouillée, ὃν ὁ συγγραφεὺς ὀδηγὸν προεστήσατο ἐν τῇ συγγραφῇ αὐτοῦ ἀποδεξάμενος, ὡς λέγει, πρόφρονι θυμῷ τὴν ιδέαν, τὴν τεχνικὴν μάλιστα σύνθεσιν καὶ οἰκονομίαν τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ, οὐδ' αὐτὸς ὁ ὀδηγὸς αὐτοῦ Fouillée ἐδυνήθη νὰ προφυλάξῃ τὸν συγγραφέα διὰ τῶν σαφῶν αὐτοῦ χαρακτηρισμῶν τῆς τοῦ Καντίου, Ἐγέλου καὶ ἄλλων φιλοσοφίας καὶ τῆς διακρίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῆς τοῦ Πλάτωνος.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Αἱ εἰσαγωγαὶ γίνονται, ὅπως παρασκευάσωσι τὸν ἀναγινώσκοντα ἢ ἀκροώμενον εἰς τὴν κατανόησιν τῆς ὑποθέσεως. Ἄλλ' ὁ συγγραφεὺς ἀντὶ νὰ προτελέσῃ καὶ μύθησιν ἡμᾶς τὰ διανοήματα τοῦ Πλάτωνος, ἀκροθιγῶς μόνον

ἄπτεται τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, διατρίβει δὲ κυρίως εἰς θέματα ἀντίθετα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ διαγωνισμοῦ, ὅστις εἶνε ἢ ὅσον οἶόν τε πιστή, σαφῆς καὶ εὐκρινῆς ἀναπαράστασις καὶ ἐρμηνεία τῆς τοῦ Πλάτωνος ιδεολογίας. Καὶ ἔνθεν μὲν ἐκτίθησι τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀνατροπὴν τῆς τοῦ Πλάτωνος θεωρίας τῶν ιδεῶν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Καντίου μεταμόρφωσιν αὐτῆς εἰς ὑποκειμενικὴν ιδεολογίαν παρέχων οὕτω τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι περὶ ἐλέγχου μᾶλλον τῆς Πλατωνικῆς ιδεολογίας πρόκειται ἢ περὶ ἀκριβοῦς καὶ μεθοδικῆς ἀναπαραστάσεως καὶ ἐρμηνείας αὐτῆς. Ἐνθεν δὲ ἐκχεῖται εἰς ἱερὰν ἀγανάκτησιν κατὰ τῆς ἀφιλοσόφου διαθέσεως τῆς νέας τῶν Ἑλλήνων γενεᾶς.

Ἡ ἀτυχῆς αὕτη μέθοδος ἀναγκάζει τὸν συγγραφεὴν νὰ ποιῆται λόγον περὶ Πλατωνικῶν ἐννοιῶν, ὧν τὴν σημασίαν ἀγνοεῖ ἔτι ὁ ἀναγινώσκων, π. χ. μέθεις, μίμησις, ὁμοιώματα, εἶδωλα, ιδέαι, ιδεολογία, δύνამεις, ἐνέργεια, αἰσθητὸς καὶ νοητὸς κόσμος κατὰ Πλάτωνα, γένεσις, οὐσία κλ. Ἐξολισθήσας δὲ εἰς τὴν περὶ Θεοῦ καὶ νοῦ διδασκαλίαν τοῦ Ἀριστοτέλους ἄγεται εἰς σύγκρισιν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, ὅπως ἄλλοτρίαν τοῦ προκειμένου ἢ τοῦλάχιστον τῆς συνεχείας τοῦ λόγου. Καὶ δὲν ἀπέχεται οὐδὲ τῆς βιογραφίας τοῦ Ἀριστοτέλους, οὐδὲ γραμματολογικῶν καὶ κριτικῶν παρατηρήσεων καὶ ἠθολογικῶν κρίσεων περὶ τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος.

Ὁ συγγραφεὺς συμφύρει (σελ. 190 κ. ἐξ) φιλοσοφίαν Καντίου, Πλάτωνος, Ἀριστοτέλους, Στωϊκῶν, Νέων Πλατωνικῶν οὕτως, ὥστε ἀπορεῖ τις πῶς συνδέονται τὰ ἐπιπολαίως ὑπὸ τοῦ συγγραφέως θιγγανόμενα φιλοσοφί-

ματα ταῦτα καὶ πρὸς τί συμβάλλονται πρὸς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν, τὴν ἀπόδειξιν δῆλα δὴ, ὅτι κατὰ τὸν Πλάτωνα «ὁ γοητὸς κόσμος δὲν εἶνε πάντῃ κεχωρισμένος τοῦ κόσμου τῶν φαινομένων».

Ἡ μέθοδος τοῦ συγγραφέως εἶνε μᾶλλον ῥητορικὴ ἢ ἐπιστημονικὴ. Γνώστης ἀκριβῆς ὢν τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, οὐχ' ἤττον δὲ καὶ τῆς ξένης, τεθηπῶς δὲ περὶ τὴν καλλιρρημοσύνην φιλαρέσκως καὶ κατακόρως ἐπαναλαμβάνει προτάσεις καὶ περιόδους καλῶς συγκειμένας. Τὸν πλοῦτον δὲ τῆς πολυμαθίας αὐτοῦ ἐπιδεικνύμενος οὐδεμίαν παραλείπει εὐκαιρίαν, ὅπως συνυφάνῃ τῷ λόγῳ αὐτοῦ ἀρχαῖόν τι λόγιον, γνώμην τινὰ σοφοῦ ἀνδρός, στίχους ἐπικοῦ ἢ δραματικοῦ ποιητοῦ οὐ μόνον ἡμετέρου ἀλλὰ καὶ ξένου φρονῶν ὅτι οὕτω διανθίζει τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἐπαγωγότερον ποιεῖ. Πράγματι δ' ὅμως διακόπτει τὴν λογικὴν συνέχειαν, παραπλανᾷ τὸν ἀναγινώσκοντα καὶ καταλείπει αὐτὸν ἀποροῦντα καὶ ἀσχάλοντα ἐν λαβυρίνθῳ ἄνευ μίτου Ἀριάδνης.

Ἴνα δὲ μικρὸν δεῖγμα τῆς μεθόδου ταύτης τοῦ συγγραφέως παράσχωμεν ὑπομιμνήσκομεν τόδε.

Ἀπαριθμῶν ὁ συγγραφεὺς τὰς μαθήσεις, περὶ ἃς ἀσχολεῖται ὁ ἐπιστημονικὸς λόγος, καὶ ἐμπίπτων εἰς τὸν ὄρον «περὶ φύσεως ἐπιστήμην ἢ ἱστορίαν» ἐνθυμεῖται τὴν νεανικὴν ἡλικίαν τοῦ Σωκράτους, θαυμαστῶς τότε τῆς περὶ τὴν φύσιν ἐπιστήμης ἐπιθυμήσαντος, ἐνθυμεῖται τοὺς λόγους, δι' οὓς αὕτη ἐφαίνετο τῷ Σωκράτει θαυμαστὴ ἐπιστήμη, γνωρίζει ἡμῖν πῶς περὶ αὐτῆς ἀποφαινεται ὁ σκηνικὸς φιλόσοφος καὶ καταχωρίζει ἅμα καὶ τοὺς

στίχους τοῦ Εὐριπίδου καὶ μετὰ μίαν σχεδὸν σελίδα ἔρχεται τὸ ὑποκείμενον τῆς πρὸ μιᾶς σελίδος ἀρξαμένης προτάσεως. Καὶ ἐν σελίδι 279,15 λέγων ὅτι θέσει ἄρα καὶ οὐχὶ φύσει ἐδημιουργήθη ἡ γλῶσσα ἐνθυμεῖται τὸν Σοφοκλέα, βεβαιοῖ ὅτι καὶ αὐτὸς ἀποδέχεται τὴν γνώμην τοῦ ποιητοῦ καὶ παρατίθησι τὸ πολυθρύλητον χορικὸν ἄσμα τῆς Ἀντιγόνης, ἐν ᾧ ὑμνεῖται τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ ἐν σελίδι 291 συστρέφει ἐξογκοῖ καὶ λαβυρινθοποιεῖ τὴν περίοδον, ἵνα λάβῃ ἀφορμὴν νὰ παρεμβάλῃ ἐν οὐδέοντι ὅτι «τὴν πολύμοχθον ἀρετὴν ἐξύμνησεν ἀνταξίως τοῦ θεσπεσίου αὐτῆς κάλλους ὁ κλεινότατος τρόφιμος τοῦ Πλατωνικοῦ πνεύματος Ἀριστοτέλης ὡς τὸ κάλλιστον θήραμα τοῦ βίου πρὸς τε τὴν δόξαν τὴν εὐκλεᾶ καὶ τὴν ἀθανασίαν τοῦ ὀνόματος αὐτῆς εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον» ! Τούτοις δ' ἔπεται πανηγυρικὸς τῶν δαιμονίων ἀνδρῶν καὶ ὡς ἀληθῶς θεῶν. Καὶ ὀλίγον παρακατιῶν λέγει ὅτι τὸ καλὸν στίλβει ἐναργέστατα καὶ ἐνθυμεῖται εὐθύς τὸν Πίνδαρον καὶ τοῦ Πινδάρου τοὺς περὶ τῆς λαμπρότητος τοῦ χρυσοῦ λόγους καὶ ἀσμεναίτατα παρατίθεται τοὺς Πινδαρικοὺς στίχους «ὁ χρυσοῦς αἰθόμενον πῦρ καὶ τὰ ἐφεξῆς. Ἐὰν δὲ τοῦ καλοῦ ἡ ἰδέα εἴνε λογικῶς συγκριτὴ πρὸς τὸν χρυσὸν ἢ μή, οὐ μέλλει αὐτῷ.

Πανταχοῦ ἐπιλανθάνεται ὁ συγγραφεὺς τὴν ἀρίστην συμβουλήν τοῦ Δημοκρίτου «πολυνοῖτην ἀσκέειν χρῆ»· καὶ τὴν τοῦ Ἡρακλείτου «πολυμαθίην νόον οὐ διδάσκει» καὶ τὴν τῆς Κορίννης πρὸς τὸν Πίνδαρον τῇ χειρὶ καὶ οὐ τῷ θυλάκῳ.

Ἐὰν ὁ συγγραφεὺς τῆς πραγματείας ταύτης μετριά-

τέραν ἐποιεῖτο χρῆσιν τῆς πολυμαθίας αὐτοῦ, εἰάν ἦτο λιτότερος μὲν περὶ τὰς ῥητορικὰς καὶ ποιητικὰς ἐκφράσεις, ἦττον δὲ στηλιτευτῆς τῶν καθ' ἡμᾶς κακῶς ἐχόντων ἢ τῶν πρὸς ἡμᾶς δυσμενῶς διακειμένων, εἰάν ἐμιμεῖτο τὴν σεμνότητα καὶ μετριοφροσύνην τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δικαίως θαυμαζομένου Ἀριστοτέλους, ὡς ἀρμόζει εἰς πραγματείαν τὴν πιστὴν καὶ ἀκριβῆ ἀναπαράστασιν ξένου φιλοσοφικοῦ θεωρήματος ἀποσκοποῦσαν, ἢ πραγματεία αὐτοῦ θὰ ἦτο ἀξιολογωτάτη. Ἐχει δ' ὁ συγγραφεὺς καὶ παιδείαν καὶ φιλοπονίαν καὶ δύναμιν λόγου, ἵνα σπουδαίους τῇ αὐχμῶσιν φιλοσοφικῇ ἡμῶν φιλολογία παράσχι ἐράνους.

Πρὸς τὰς ἀρετὰς ταύτας τοῦ συγγραφέως ἀφορῶντες καὶ ἐπιθυμοῦντες σφόδρα, ἵνα τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀναθεωρηθὲν πλουτίσῃ τὴν πενιχρὰν ἔτι νέαν ἡμῶν φιλοσοφικὴν φιλολογίαν, ὑποβάλλομεν αὐτῷ ἐνταῦθα παρατηρήσεις τινάς, ἅς προεκάλεσεν ἢ μετὰ προσοχῆς ἀνάγνωσις τοῦ φιλοπονήματος αὐτοῦ. Λυπούμεθα δὲ ὅτι δὲν ὑπεβλήθη εἰς τὸν διαγωνισμὸν πλήρες τὸ ἔργον, ἵνα δυνηθῶμεν νὰ σχηματίσωμεν ἀκριβεστέραν γνώμην περὶ τῆς ὅλης δημιουργίας τοῦ ἀξιολογωτάτου Εὐμόλπου.

ΑΣΑΦΕΙΑΙ

Ἐν σελ. 120 λέγει «ἡ τοῦ Ἀριστοτέλους πρώτη φιλοσοφία εἶνε διαλεκτικὴ τῆς φύσεως ἅμα καὶ τῆς διανοίας». Τί σημαίνει ἐνταῦθα ἡ διαλεκτικὴ δὲν ἐννοοῦμεν.

Ἐν σελ. 125, 16 λέγει «Ἴδου λοιπὸν πῶς ὁ ἰδεολόγος Ἀριστοτέλης ἀνευρίσκει τὸν νοῦν, τ. ἔ. τὴν ἰδέαν τοῦ διδασκάλου του ἐν τοῖς αἰσθητοῖς»!

Τὰ ἐν σελίσι 155, 156 καὶ 159 τίνα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὸ προβληθὲν ἐρώτημα, ἂν ἀληθέστερον εἶνε τὸ δόγμα τοῦ Ἀριστοτέλους ἢ τὸ τοῦ Πλάτωνος, δὲν εἶνε συμφανές. Ἐν σελ. 125, 2 λέγει: «ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδέχεται τὴν ἰδέαν, ὁ Πλάτων τὰς ιδέας, ὁ μὲν τὸ ἄτομον, ὁ δὲ τὸ καθόλου». Πῶς νοητέον ταῦτα;

Τὸν Ἀριστοτελικὸν ὄρον «τὸ τί ἦν εἶναι» εἰσάγει ὁ Εὐμόλπος ὡς σαφῆ καὶ ληπτὸν τοῖς πᾶσιν ἄνευ ἐρμηνείας τινός.

Ἐν σελ. 293, 9, ἐν μακρᾷ καὶ ἀνιαρᾷ περιόδῳ λέγει ὅτι «ὁ ἔρως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς... ἐξαλλάσσεται εἰς ὑπέροχον ἀγαθότητα καὶ πρόνοιαν καὶ ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὡς τοῦ ὑπερτάτου ὄντος, πρὸς τὸν κόσμον». Ὁ δυνάμενος νοησάτω τί θέλει νὰ εἴπη διὰ τούτων ὁ συγγραφεύς.

Σελ. 523. Τὸ ἔργον τῆς μουσικῆς εἶνε μάλιστα περὶ λόγους· τούτων δὲ εἶδος διττὸν ὑπάρχει, τὸ μὲν δῆλον ὅτι ἀληθές, τὸ δ' ἕτερον ψεῦδος. Φευκτέον ἄρα ἐκ παίδων τὸ ψεῦδος!

Σελ. 527, 18 «ἢ περὶ τὸ ἐν μάθησις ἄγει τὴν ψυχὴν πρὸς τὴν θεάν τοῦ ὄντος». Πῶς γίνεται τοῦτο δὲν ἀπεσάφησεν ὁ συγγραφεύς. Σελ. 528. Ἀκατάληπτος εἶνε καὶ ἡ διαφορὰ τῆς λογιστικῆς καὶ τῆς ἀριθμητικῆς. Περὶ τῶν «εἰδητικῶν ἀριθμῶν» ἀρκεῖται εἰπὼν ὅτι εἶνε δηλωτικοὶ τοῦ εἶδους. Ὅσα λέγει ἐν σελ. 460. 462 κλ. εἶνε ἀκατάληπτα. Καταλήγει δὲ θαυμαστῶ τῷ τρόπῳ εἰς τὸ συμπέρασμα «τοιαύτη καθόλου εἶνε ἡ φύσις καὶ ἡ οὐσία καὶ ὁ λόγος τῆς ψυχῆς ἐν τε τῷ σύμπαντι καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ».

Ἐν σελ. 458, 1. «Ἡ ψυχὴ... μετέχουσα τῶν

πολλῶν ἴσταται μέση τοῦ νοητοῦ καὶ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου». Οὐχὶ διὰ τοῦτο, ἀλλὰ διότι διὰ μὲν τοῦ νοῦ μετέχει τοῦ νοητοῦ, διὰ δὲ τῆς ψυχῆς τοῦ αἰσθητοῦ, τῆς συνέσεως καὶ τοῦ νοῦ αἰτία οὖσα.

Ἐν σελ. 421-432. Αἱ περὶ Θεοῦ ἀποδείξεις ἀσαφεῖς. Πῶς ὁ Πλάτων ἀποδεικνύει τὸν Θεὸν ἐποπτικῶς καὶ ἐπαγωγικῶς, δὲν κατέστησεν ὁ συγγραφεὺς σαφές. Καὶ αἱ ἀποδείξεις τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοῦ τελικοῦ αἰτίου δὲν εἶνε εὐληπτοί.

Ὁ λόγος πρέπει νὰ εἶνε κάτοπτρον τῆς διανοίας. Ὡσπερ, ὅταν ἐπὶ τοῦ κατόπτρου ὑπάρχωσι κηλίδες, τὰ κατοπτριζόμενα δὲν φαίνονται σαφῆ καὶ καθαρὰ, οὕτω καὶ ὅταν ἐν τῇ διὰ λόγου παραστάσει τῶν διανοημάτων ἐπιπροσθῶσι παρεμβολαί, διακόπτουσι τὴν συνέχειαν καὶ ἐπισκοτιζουσι τὸ διανόημα. Ὅσῃν δὲ χαρὰν συνεπάγεται ἡ σαφῆς παράστασις τῶν διανοημάτων, τόσῃν ἀνίαν καὶ δυσαρέσκειαν γεννᾷ ἡ διακοπτομένη καὶ ταρασσομένη ἀνάπτυξις τοῦ διανοήματος.

ΠΑΡΑΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ

Σελ. 39, 15. «Ὁλόκληρος ὁ Πλάτων ὑπάρχει εἰς τὰς ιδέας, ὡς ἀποφαίνεται ὁ Ἀριστοτέλης».

Σελ. 165. Τὸ ἔργον τοῦ Εὐμόλπου παρέχει τὸ παράδοξον θέαμα τῆς ἀνατροπῆς καὶ ἀνορθώσεως. Ἀνατρέπει τὴν Πλάτωνος φιλοσοφίαν ὡς κενολογίαν, ἀλλὰ καὶ ἐγκωμιάζει αὐτὴν καὶ ἀνυψοῖ ὡς αἰωνίαν ἀλήθειαν.

Σελ. 299. 18. «Ὁ Σωκράτης ἐφαίνετο, λέγει, ἀτοπώτατος· διότι περιῆγε τοὺς Ἀθηναίους εἰς ἀπορίαν διὰ τῶν ἐρωτήσεων αὐτοῦ» !

Σελ. 534—535. «Ὁ κεχηνώς, λέγει ὁ Εὐμόλπος, πρὸς τὰ ἄνω ἢ καμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ κάτω οὔτε μανθάνει, οὔτε ἢ ψυγὴ αὐτοῦ βλέπει ἄνω, ἀλλὰ κάτω ἀληθῶς, καὶ ἐὰν ἐξ ὑπτίας κολυμβῶν ἢ κατακείμενος ἐν γῆ ἢ ἐν θαλάσῃ ποιεῖται τὴν μάθησιν ταύτην»!

Σελ. 556. 1. «Τὸ δὲ τῆς διαλεκτικῆς τῶν Ἐλεατῶν καὶ τοῦ Ζήνωνος». Μὴ ὁ Ζήνων δὲν ἦτο Ἐλεάτης;

Καὶ ἀλλαχοῦ «Ἡ θαυμαστὴ Ζηνώνειος καὶ Ἐλεατικὴ διαλεκτικὴ τοῦ Παρμενίδου».

Ὁ Ἀριστοτέλης, ἵνα χαρακτηρίσῃ ἀκριβῶς τὰς ιδέας τοῦ Πλάτωνος ἐκάλεσεν αὐτὰς χωριστὰ (εἶδη), ἤτοι κεχωρισμένας ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ὄντων. Ὁ συγγραφεὺς ὅμως τῆς κρινομένης πραγματείας λέγει τὰ δετὰ παράδοξα ἐν σελίδι 110, 18: «Αἱ ιδέαι δύνανται νὰ ἐξομοιωθῶσι πρὸς τὰ ὁμοιώματα αὐτῶν (παράδοξος ἀντίληψις αὕτη) ἅτε μὴ οὔσαι χωρὲς, χωρισταί, κεχωρισμένας τῶν αἰσθητῶν».

Ἐν σελίδι 121, 13 Προβάλλει ὁ συγγραφεὺς εἰς ἐξέτασιν τὸ ζήτημα, ἂν ὁ Πλάτων εἶνε πανθεϊστής· προσπαθεῖ δ' ὅμως ν' ἀποδείξῃ ὅτι «ὁ Ἀριστοτέλης δὲν εἶνε ὑλιστής, ὡς κατὰ τὴν δόξαν τῶν πολλῶν θεωρεῖται»!

Ἐν σελίδι 618, 15 ποιεῖται λόγον ὁ συγγραφεὺς περὶ ἀποδείξεώς τινος λέγων «Τὴν ἀπόδειξιν ταύτην», ἀλλ' οὔτε πρὸ τῶν λέξεων τούτων οὔτε μετ' αὐτὰς ὑπάρχει ἀπόδειξις περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ιδεῶν.

Ὁ Πλάτων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τῶν ιδεῶν συλλογίζεται ὧδε·

Τὸ ὄν γινώσκεται, τὸ δὲ μὴ ὄν οὐ γινώσκεται, τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ὄντος καὶ μὴ ὄντος, ὅπερ εἶνε κατὰ τὸν Πλάτ.

τωνα τὸ αἰσθητόν, οὔτε ἐντελῶς γινώσκειται οὔτε ἐντελῶς ἀγνοεῖται, ἀλλὰ δοξάζεται. Ἡ δόξα ἄρα μεταξὺ γνώσεως καὶ ἀγνοίας οὔσα ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξιν ὄντος, οὗ μετέχει τὸ αἰσθητόν, ἄλλως δὲν θὰ ἦτο δοξαστόν.

Τοῦτο λοιπὸν τὸ ὄν, ὃ καθ' ἑαυτὸ μὲν θεωρούμενον παρέχει τὴν τελείαν γνῶσιν, αὐτοῦ δὲ μετέχον τὸ αἰσθητόν καθίσταται δοξαστόν καὶ παρέχει δόξαν, εἶνε ἢ ἰδέα. Ὁ δὲ ἡμέτερος συγγραφεὺς ἄλλως συλλογιζόμενος περιπίπτει εἰς παραδοξολογίας. Συλλογίζεται δὲ ὧδε·

Ἡ μὲν γνῶσις εἶνε τοῦ ὄντος γνῶσις, ἡ δὲ δόξα τοῦ αἰσθητοῦ δόξα· ἕτερον ἄρα τὸ γνωστόν καὶ ἕτερον τὸ δοξαστόν. Ἐντεῦθεν συμπεραίνει, «ὡς ἔχει τὸ δοξαστόν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτως ἔχει καὶ τὸ ὁμοιωθέν πρὸς ἐκεῖνο πρὸς ὃ ὁμοιώθη. Καὶ τὸ μὲν ὁμοιωθέν εἶνε τὸ γεννητόν καὶ τὸ αἰσθητόν, τὸ δὲ παράδειγμα, πρὸς ὃ ὁμοιώθη, εἶνε ἢ ἀκίνητος καὶ αἶδιος οὐσία, ἢ ἰδέα αὐτοῦ ἢ ὁμώνυμος. Ἡ ἀπόδειξις αὕτη καὶ σκοτεινὴ εἶνε καὶ λογικὸν κῦρος δὲν δύναται νὰ ἔχη. Διότι τὸ ἀποδεικτέον λαμβάνεται ὡς ἀποδεδειγμένον, τὸ δοξαστόν δὴλον ὅτι λαμβάνεται ἀναποδείκτως ὡς τὸ ὁμοιωθέν. Πρὸς δὲ τούτοις πόθεν γινώσκομεν ὅτι «ὡς ἔχει τὸ δοξαστόν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτως ἔχει καὶ τὸ ὁμοιωθέν πρὸς ἐκεῖνο, πρὸς ὃ ὁμοιώθη» ; Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται μόνον ὅτι, ὡς ἔχει τὸ δοξαστόν πρὸς τὸ γνωστόν, οὕτως ἔχει ἢ δόξα πρὸς τὴν γνῶσιν καὶ οὐδὲν πλέον. Τὸ πόρισμα ἄρα, ὅτι τὸ ὁμοιωθέν εἶνε τὸ γεννητόν καὶ αἰσθητόν, τὸ δὲ παράδειγμα, πρὸς ὃ ὁμοιώθη, εἶνε ἢ ἀκίνητος καὶ αἶδιος οὐσία, ἢ ἰδέα αὐτοῦ.

ἡ ὁ μ ὶ ν υ μ ο ς, εἶνε αὐθαίρετον. Δὲν ἔπεται λογικῶς ἐκ τῶν προκειμένων προτάσεων τοῦ συγγραφέως.

Ἐν σελίδι 193, 6 λέγει ὅτι «διὰ τῶν θαυμασίων προεισαγωγικῶν κεφαλαίων τοῦ Παρμενίδου, μάλιστα δὲ διὰ τοῦ ἔκτου καὶ τοῦ ἑβδόμου, ἀναιρεῖται ὁ δυῖσμός τοῦ Ἄριστοτέλους λαμπρῶς. Τούτου δ' αἰτία εἶνε, λέγει, ὅτι ὁ Ἄριστοτέλης διὰ τῶν «Μετὰ τὰ φυσικὰ» βιβλίων αὐτοῦ ἀγωνίζεται ν' ἀνατρέψη τὴν θεωρίαν τῶν ἰδεῶν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Πλάτωνος». Κατὰ τὸν Εὐμολπον ἄρα ὁ Ἄριστοτέλης οὐ μόνον δυῖστής εἶνε, ἀλλὰ καὶ τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν ὡς ἐνιστικὴν, ἐναντίαν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ οὖσαν, ἀνέλαβε τὸν δεινότατον ἀγῶνα ν' ἀνατρέψη καὶ ἐξασφαλίσῃ οὕτω τῇ ἑαυτοῦ ἀπόλυτον κῦρος !!!

σελ. 294, 14. Τὸν ὄρον διαλεκτικὴν πλὴν τῶν ποικίλων σημασιῶν, ἃς αὐτῷ ἀποδίδωσιν ὁ συγγραφεύς, παρίστησι νῦν αὐτὸν καὶ ὡς σκοπιάν, ἀφ' ἧς ἀτενίζει ὁ φιλόσοφος τὸ καλόν.

ΑΤΟΠΙΑΙ

Ἐν σελ. 63. Ψέγει τοὺς Πανθειστὰς ὡς φενακίζοντας ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους, ὡς σοφιζομένους· διότι ἔξομοιοῦσι τὴν ὑλικὴν αὐτῶν ἀρχήν, τὴν οὐσίαν, πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀναξαγόρου καλοῦντες αὐτὴν νοῦν, ἰδέαν, ψυχὴν καὶ πνεῦμα τοῦ κόσμου. Ἀλλ' οἱ Πανθεισταὶ λέγοντες νοῦν, ἰδέαν, ψυχὴν καὶ πνεῦμα τοῦ κόσμου τὴν ὑλικὴν αὐτῶν ἀρχὴν νοοῦσιν οὐχὶ ὡς ὁ Ἀναξαγόρας τὸν διακοσμητὴν τοῦ κόσμου νοῦν, ὅστις ἔξωθεν ἐπήνεγκεν εἰς τὰ σπέρματα ἢ χρεῖματα τὴν κίνησιν, ἀλλ' ὡς ὕλην ἄμα καὶ δύναμιν ἐνυπάρχουσαν ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἐν σελ. 65 κ. ἐξ. παρατίθησι διὰ μακρῶν τὴν περὶ νοῦ διδασκαλίαν τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀλλὰ περὶ τῆς περιπατητικῆς φιλοσοφίας πρόκειται ἔνταῦθα ἢ περὶ τῶν ἰδεῶν τοῦ Πλάτωνος ;

Αἱ σελίδες 79 καὶ 80 εἶνε ἐγκώμιον εἰς τὴν Ἀριστοτέλους φιλοσοφίαν.

Τὸ ἑβδομον κεφάλαιον τῆς εἰσαγωγῆς εἶνε ὄλον σχεδὸν ἀπροσδιόνυσον.

Ἐν σελίδι 77 ἰσχυρίζεται ὅτι «τὸ ὄντως ὄν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην δὲν εἶνε ἡ ἰδέα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, τὸ αἰσθητόν, τὸ ἄτομον» !

Ἐν σελ. 152 προβάλλει ὁ Εὐμόλπος τὸ ἐρώτημα «πότερον ὁ ἐνισμὸς τοῦ Πλάτωνος ἢ ὁ δυϊσμὸς τοῦ Ἀριστοτέλους εἶνε ἀληθέστερον δόγμα ;

Ἀλλὰ τῷ ἀναγνόντι ὅσα ὁ συγγραφεὺς προέταξεν ἐν σελίσι 150—152 τὸ ἐρώτημα τοῦτο προσπίπτει ὅλως ἀπροσδόκητον καὶ οὐδένα λόγον ἔχον. Πρῶτον μὲν διότι λέγει ὅτι τοῦ Ἀριστοτέλους ἡ ἀρχὴ εἶνε τὸ εἶδος καὶ δὴ τὸ τελειότατον εἶδος, τὸ κινουῦν ἀκίνητον, ὁ Θεὸς ὁ κινῶν τὸν κόσμον ὡς ὑπέρτατον ὄρεκτόν, οὗ ἐφίεται καὶ πρὸς ὃ ὁρμᾷ πᾶσα ἡ φύσις.

Εἶτα δὲ μνημονεύων τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀλκινόου ἐν τῇ τοῦ Ἀριστοτέλους διδασκαλίᾳ γενομένην διάκρισιν δυνάμει νοῦ, ἐνεργείᾳ νοῦ καὶ πρώτου νοῦ καὶ ὅτι τῆς μὲν ψυχῆς ἀμείνων ὁ δυνάμει νοῦς, νοῦ δὲ τοῦ ἐν δυνάμει ὁ ἐνεργείᾳ νοῦς, τούτου δὲ καλλίων ὁ αἴτιος τούτου, ὁ πρῶτος Θεός, ἐπάγεται ὁ συγγραφεὺς ὅτι τὸ μὲν δυνάμει ὄν τοῦ Ἀριστοτέλους εἶνε ἡ τοῦ Πλάτωνος ψυχὴ τοῦ κόσμου, ὁ δὲ κατ' ἐνέργειαν νοῦς τοῦ

Ἄριστοτέλους εἶνε ἢ τοῦ Πλάτωνος ἰδέα, ὁ δὲ ὑπεράνω τοῦ τε δυνάμει καὶ τοῦ ἐνεργεία νοῦ πρῶτος νοῦς ὑπάρχει τὸ αἷτιον καὶ ἡ ὑπερτάτη ἀμφοτέρων τῶν φιλοσόφων ἀρχή. Οὕτω δὲ δεικνύει ὅτι αἱ τρεῖς αὗται ἔννοιαι τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἄριστοτέλους δὲν εἶνε τρεῖς ἀρχαί, ἀλλὰ μία καὶ ἡ αὐτὴ κατὰ διάφορον τελειότητος βαθμὸν ἐμφανιζομένη. Διὸ ἐπιλέγει «Καὶ ἡ τριπλῆ ἀρχὴ αὕτη ἀρχὴ τοῦ Ἄριστοτελικοῦ καὶ Πλατωνικοῦ Ἄλκινόου ἀνάγεται εἰς μίαν καὶ μόνην». Ποῦ λοιπὸν τότε ὁ δυῖσμός τοῦ Ἄριστοτέλους;

Ἡ μεταφυσικὴ θεωρία δὲν δύναται, λέγει, νὰ κατασκευάσῃ παρὰ τὸν ἐνισμόν καὶ δυῖσμόν καὶ ἄλλο σύστημα. Ἄλλ' ἡ ἱστορία δεικνύει ὅτι κατεσκεύασε καὶ τὴν ἐμπειρικὴν καὶ τὴν κριτικὴν καὶ τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν σκεπτικὴν καὶ τὴν ἀγνωστικὴν.

Ἐν σελ. 160 πρὸς ὑποστήριξιν ὅτι ὁ ἐνισμός τοῦ Πλάτωνος θὰ κυριαρχῇ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἐπάγεται μάρτυρα τὸν φυσιολόγον Βερνάρδον, οὗ ἡ περὶ ιδέας ἢ θεωρίας γνώμη εἶνε τόσον ἀόριστος, ὥστε καὶ ὁ ἐνισμός καὶ ὁ δυῖσμός καὶ ἡ πολυαρχία εὗρισκουσιν ἐν αὐτῷ χῶρον. Διότι πᾶσαι αὗται αἱ φιλοσοφίαι ἀπὸ ιδέας ἢ θεωρίας ἀφορμῶνται.

Σελ. 381, 6. Τὸ ὄν τοῦ Ἐλεάτου φιλοσόφου Παρμενίδου λέγει κενὸν ἄνευ διορισμοῦ τινος. Πῶς κενὸν καὶ ἀόριστον; Δὲν ὀρίζει τὸ ὄν ὁ Παρμενίδης ὡς ἀγέννητον καὶ ἀναρχον καὶ ἀνώλεθρον καὶ ἀκίνητον, οὐλον, μονογενές τε καὶ ἀτρεμές ἢ δ' ἀτέλεστον; Δὲν λέγει ὁ Παρμενίδης ὅτι τὸ ὄν οὐδέποτ' ἦν οὐδ' ἔσται, ἐπεὶ νῦν ἔστιν ὁμοῦ πᾶν, ἐν ξυνεχές; Δὲν εἶπεν ὁ

Παρμενίδης, ἵνα δείξη τὸ ἀδιαίρετον τοῦ ὄντος, «οὐδὲ διαίρετόν ἐστιν, ἐπεὶ πᾶν ἐστὶν ὁμοῖον—πᾶν δὲ πλεον ἐστὶν ἐόντος· τῷ ξυνεχῆς πᾶν ἐστὶν, ἐὸν γὰρ ἐόντι πελάζει— τωῦτόν δ' ἐν τωῦτῳ τε μένον καθ' ἑωυτό τε κεῖται;— Δὲν ὥρισεν ὅτι τὸ ὄν εἶνε «πάντοθεν εὐκύκλου σφαιρῆς ἐναλίγκιον ὄγκῳ μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντη;

Δὲν εἶπε «τὸ αὐτὸ νοεῖν ἐστὶν τε καὶ εἶναι»; Δὲν ἔμεινε σταθερὸς ἐν τῇ μετὰ ταῦτα φιλοσοφίᾳ ὃ ὑπὸ τοῦ Παρμενίδου δοθεὶς ὀρισμὸς τοῦ ὄντος;

Πῶς λοιπὸν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τοῦ Παρμενίδου τὸ ὄν εἶνε κενὸν καὶ ἀόριστον;

Σελ. 547, 11. Τίθησιν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ στόμα τοῦ Σωκράτους τὸν ὄρον φυσιοδίφης καίπερ πανταχοῦ κατὰ Πλάτωνα διαλεγόμενος.

ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ

Ἐν σελ. 120, 20 λέγει ὁ συγγραφεὺς: «Ὁ Πλάτων ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν ἀνέρχεται ἐπὶ τὰ αἰδία, τὰ ἀκίνητα, τὰ ἀμετάστατα παραδείγματα τῶν ὄντων διὰ τῆς διαλεκτικῆς, οἷον ἐπιβάσεις καὶ ὁρμὰς μεταχειριζόμενος τὴν αἴσθησιν, τὴν δόξαν, τὴν διάνοιαν, ἵνα διὰ τῆς νοήσεως τῆς καθαρᾶς λάβῃ τὴν ἐπιστήμην». (Πολιτ. Δ, 511, β. Ζ, 544).

Ἄλλ' ἐν σελίδι 156, 6 ἐπιλαθόμενος τούτων ὁ συγγραφεὺς λέγει τὰντίθετα οἷον: «Ὁ μὲν Πλάτων κατέρχεται ἀπὸ τῶν οὐρανίων θεωριῶν ἐπὶ τὰνθρώπινα... ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ὡς ἐπιβάσεις καὶ ὁρμὰς

μεταχειριζόμενος τὴν πρόοδον τῆς φύσεως ἀνέρχεται μέχρι τοῦ πρώτου αἰτίου.

Καὶ ἐν σελ. 157, 16 ἐπαναλαμβάνων τοὺς λόγους τοῦ Ἀλκινόου λέγει «Φιλοσοφία κατὰ Πλάτωνα εἶνε λύσις καὶ περιαγωγή τῆς ψυχῆς ἀπὸ σώματος ἐπὶ τὰ νοητὰ ἡμῶν τρεπομένων καὶ κατὰ ἀλήθειαν ὄντα».

Ἐν σελ. 179 κ. ἐξ. ἰσχυρίζεται ὁ συγγραφεὺς ὅτι «ὁ δυϊσμός τοῦ Καντίου μικρὸν παραλλάσσει τοῦ ἐνισμοῦ τοῦ Πλάτωνος καὶ μόνον ὡς πρὸς τὴν πίστιν εἰς τὴν ὑπαρξιν τῶν ἰδεῶν». Ἐτι δὲ ὅτι ὁ Κάντιος «δημιουργεῖ ὡς ὁ Πλάτων τὸν νοούμενον κόσμον καὶ ἀποδέχεται αὐτὸν ὡς τοιοῦτον».

Ἐν δὲ σελ. 185 κ. ἐξ. ἰσχυρίζεται τάναντία, ὅτι ἡ μὲν τοῦ Καντίου φιλοσοφία εἶνε φιλοσοφία τῶν ἐννοημάτων. τ. ἔ. καθαρῶς ἰδανικὴ καὶ ἰδεολογική, ἡ δὲ τοῦ Πλάτωνος εἶνε ἰδεολογική ἅμα καὶ πραγματική», ὅ ἐστιν ὁ νοητὸς κόσμος κατὰ μὲν τὸν Κάντιον ὑπάρχει μόνον ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ νῷ, κατὰ δὲ τὸν Πλάτωνα πραγματικός.

Ἐν σελ. 198 κ. ἐξ. λέγει ὅτι ἡ ἰδέα κατὰ μὲν τὸν Κάντιον εἶνε πρόβλημα τοῦ καθαροῦ λόγου ἀναπόδεικτον ὡς ἄλυτον ἐς αἰεὶ, κατὰ δὲ τὸν Πλάτωνα τὸ ὄντως ὄν, τὸ ὡς μάλιστα πραγματικόν. Δὲν εἶνε ἄρα, συμπεραίνει ὁ συγγραφεὺς, ὁ νοητὸς κόσμος πάντη κεχωρισμένος ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν φαινομένων, ὡς φαίνεται ἀποδεχόμενος ὁ Κάντιος». Ἀλλὰ πολλαχοῦ ἰσχυρίζεται ἀντιθέτως πρὸς ταῦτα, ὅτι ὁ Κάντιος εἶνε Πλατωνικώτατος.

Ἐν σελ. 205 λέγει «ὁ μὲν Κάντιος ὁ ρ μ ᾱ τ α ι ἐπὶ τὴν νόησιν τοῦ αἰδίου ἀπὸ τοῦ γεννητοῦ τοῦδε κόσμου τῶν εἰδώλων καὶ τῶν σκιῶν, ὁ δὲ Πλάτων κατέρχεται ἐνθάδε ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν ἰδεῶν». Ταῦτα εἶνε ἀντιφατικὰ μὲν πρὸς ὅσα εἶπεν ἐν σελίσι 120 καὶ 157, ὅτι ὁ Πλάτων ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ εἰς τὰ αἰδία, ἀντιφατικὰ δὲ πρὸς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ συγγραφέως, ὅτι ὁ Κάντιος εἶνε Πλατωνικώτατος.

Ἐν σελίδι 208, 12 ποιεῖται διάκρισιν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ πνεύματος, ἐν δὲ τῇ σελίδι 205, 5 ταυτίζει ψυχὴν καὶ πνεῦμα. Καὶ ὀλίγον παρακατιῶν ταυτίζει τὴν ψυχὴν καὶ τὸν νοῦν, ὃν λαμβάνει ταυτοσήμαντον πρὸς τὸ πνεῦμα.

Ἐν σελίδι 182 ὁ συγγραφεὺς θεωρεῖ ταυτοσημάντα τὴν οὐσίαν καὶ τὰ φαινόμενα ἐμφαντικοῖς γράμμασι τοῦτο ἐξαίρων. Εὐθύς δὲ μετ' ὀλίγας λέξεις διακρίνει πάλιν τὰ φαινόμενα ἀπὸ τῆς ἐνδομύχου οὐσίας.

Ἐν σελ. 189—193 ἰσχυρίζεται, ὅτι «λαμπρῶς ἀναγρεῖται οὕτως ὁ δυϊσμὸς τοῦ Ἀριστοτέλους». «Ἄλλ' ἐν σελ. 200, 3 ὀνομάζει τοῦ Ἀριστοτέλους τὴν φιλοσοφίαν ἐνισμὸν λέγων. «Ὁ ἐνισμὸς οὗτος τοῦτε Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ὑπῆρξε καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας ἢ ψυχὴ τῆς φιλοσοφίας».

Ἐν σελ. 149 ἀναγινώσκομεν: ὁ πρῶτος Θεὸς εἶνε τὸ ἀγαθόν, ἐν αὐτῷ ἔχουσι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν αἰδέαι, ἀφ' ὧν ἐκπορεύονται αἱ ἀκτῖνες πρὸς τὸν αἰσθητὸν τοῦτον καὶ ὄρατὸν κόσμον. «Ἄπαντα λοιπὸν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε ἀπὸ μιᾶς αἰτίας πρώτης, πρωτίστη δὲ

ἀρχὴ καὶ αἰτία εἶνε τὸ ἀγαθόν. Ἴδου ὁ ἐνισμὸς τοῦ Πλάτωνος».

Ἄλλ' ἐν σελίδι 151 λέγει ὁ συγγραφεὺς ὅτι τοῦ Ἀριστοτέλους «ὁ Θεὸς ἀκίνητος ὢν κινεῖ τὸν κόσμον ὡς ὑπέριστατον ὀρεκτόν». Ποῦ λοιπὸν ἡ διαφορὰ;

Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι ἀτόπως λέγεται «ὁ Πλάτων ἐξιδανικεύει τὴν ὕλην, ὁ Ἀριστοτέλης ἀφαιρεῖ ἀπ' αὐτῆς τὸν νοῦν».

Ἐν σελίδι 229. 1 λέγει, ὅτι ὁ διάλογος τοῦ Πλάτωνος «Παρμενίδης» περιέχει τοσοῦτον σαφεῖς ὑπαινιγμοὺς εἰς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὰς ἀντιλογίας αὐτοῦ περὶ τῶν ἰδεῶν ὡς νοημάτων τῆς ψυχῆς, ὥστε οὐχὶ ἀπεικώτως ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Τεῖχμύλλερ, ὅτι ὁ διάλογος οὗτος ἀνήκει εἰς τὴν σπουδαιοτάτην περίοδον τῆς ἀκμῆς καὶ ῥώμης τοῦ Πλάτωνος, εἰς τὴν λαμπροτάτην αἴγλην τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ μεγαλείου, ὥσπερ διαλάμπει αὕτη μάλιστα ἐν τῇ Πολιτεία».

Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Πλάτων ἐγεννήθη τῷ 427, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τῷ 384, ἡ δὲ ἀκμὴ τίθεται τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, ἵνα συμβιβασθῶσι ταῦτα, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἔγραψε τὰς περὶ τῶν ἰδεῶν ἀντιλογίας αὐτοῦ πρὶν γεννηθῆ. Διότι πῶς ἄλλως δύνανται νὰ ἐρμηνευθῶσιν οἱ ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Πλάτωνος «Παρμενίδη» περιεχόμενοι κατὰ τὸν συγγραφέα «σαφεῖς ὑπαινιγμοὶ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὰς ἀντιλογίας αὐτοῦ», εἰ μὴ ἔγραψε ταύτας ὁ Ἀριστοτέλης πρὸ τῆς συγγραφῆς τοῦ διαλόγου «Παρμενίδου»;

Τὰ αὐτὰ ἰσχυρίζεται ὁ συγγραφεὺς καὶ ἐν σελίδι 618, 15 λέγων «Ὁ Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ ἀνήρρεσε τὴν περὶ τῶν ἰδεῶν ὡς νοημάτων ἐν τῇ ψυχῇ μόνον ἐγγιγνομένην Ἀριστοτελικὴν ἔνστασιν».

Ἐν σελ. 179, 7. Παρίστησιν ἡμῖν ὁ συγγραφεὺς τὸν Κάντιον ἔνθεν μὲν ὡς ἀρνηθέντα ἀπόλυτον κῦρος καὶ πίστιν ἐπὶ τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν», ἔνθεν δὲ ὡς ἀναθεωρήσαντα καὶ ἀνακρίναντα τὸν νοῦν ὡς ὄργανον ἱκανὸν πρὸς εὔρεσιν τῆς ἀληθείας».

Ἐν σελ. 141 λέγει ὅτι ἡ τοῦ Πλάτωνος ὕλη ἄποιος, ἄμορφος καὶ ἀνείδεος οὔσα διακοσμεῖται ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ τοῦδε τοῦ σύμπαντος, ἀποβλέποντος πρὸς τὰς ἰδέας»· ἐπάγεται δ' εὐθύς «Ἡ ὕλη ὡς ἐκ τούτου ὑπάρχει δύναμει τῶν ἰδεῶν». «Ἐκ τούτων (τῶν ἰδεῶν) λαμβάνει οὐ μόνον τὴν ὑπαρξιν (!) καὶ τὴν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν μορφὴν καὶ τὴν νόησιν».

Ἄλλ' ἀφ' οὗ ὑπάρχει ἡ ὕλη καὶ ὑπάρχει ἄμορφος καὶ ἄποιος καὶ ἀνείδεος, πῶς λαμβάνει τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς ἐκ τῶν ἰδεῶν; Τί δὲ σημαίνει «ἡ ὕλη ὑπάρχει δύναμει τῶν ἰδεῶν»;

Παραλείπομεν ἄλλας ἀτελείας τῆς πραγματείας ταύτης, οἷον πλατυασμούς, περιττολογίας, παλιλογίας, ὑπερβολάς, ὑποβολὰς τῷ Πλάτωνι ξένων διανοημάτων, παραδόξους καὶ ὅλως ἀπροσδοκῆτους ἐπιφορὰς καὶ τὰ παρόμοια.

ΛΕΚΤΙΚΑΙ ΑΜΕΛΕΙΑΙ

Ἡ πραγματεία βρίθει γραμματικῶν σφαλμάτων, ἀποδοτέων εἰς τὸν ἀντιγραφέα καὶ εἰς τὴν μεγάλην σπουδὴν

τοῦ συγγραφέως, δι' ἣν δὲν ἔσχε τὸν ἀρκοῦντα χρόνον πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀντιγραφὴν. Ἄλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινες γλωσσικαὶ ἀμέλεια ἀπὸ τοῦ συγγραφέως αὐτοῦ καταγόμεναι π. γ. συντάσσει τὸ νὰ καὶ τὸ ὅταν μεθ' ὀριστικῆς οἷον «νὰ γίνεται» — «ὅταν κατέρχεται» πολλαχοῦ τῆς πραγματείας οὕτω. Μεταχειρίζεται τὴν διὰ μετ' αἰτιατικῆς ἀντιδοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προϋ. εἰς. οἷον «αἰ ἐπιστῆμαι αὐταὶ εἶνε ἀνάξια προσοχῆς διὰ τὸν φιλόσοφον». — «οἷα εἰς ἐμὲ φαίνονται τὰ πράγματα τοιαῦτα εἶνε δι' ἐμέ· οἷα εἰς σέ, τοιαῦτα διὰ σέ — τοιαῦτα καὶ εἶνε δι' αὐτόν. — «Ἄνευ ζωῆς καὶ δυνάμεως διὰ τὸν ἀνθρώπινον βίον». Λέγει ὀρθῶς «ἡ ψυχὴ κτᾶται τὰ μαθήματα» — «Οὐδὲν κέκτηται σταθερόν»· ἀλλὰ καὶ ἐσφαλμένως «ἀποκτῶσι» — «ν' ἀποκτήσωσι» — «ἀποκτήσῃ» — «ἀποκτήσας».

Λέγει γίνεται καὶ γίγνεται καὶ γιγνώμενον καὶ γιγνομένων καὶ γιγνώμενα καὶ γενόμενος καὶ ἐγένετο· ἀλλὰ καὶ ἔγινε, γίνῃ, γίνωσι.

Λέγει «πᾶν ἕκαστον ἐξ αὐτῶν».

Γράφει ἀποχαιρετῶ —

«δὲν ἔπαυον διαβάλλοντες» —

«ὅτ' ἀπαύσῃ γιγνώμενον».

Τὴν αὐτοπαθῆ ἀντωνυμίαν ἀντικαθίστησι πανταχοῦ σχεδὸν ἢ ἐπαναληπτικῆ.

Συντάσσει τὸ ἂν καὶ εἰάν καὶ ὅταν μετὰ τοῦ δέν.

Ποιεῖται χρῆσιν πολλαχοῦ καὶ τοῦ ὄχι καὶ τοῦ οὐχὶ π. γ. «ὄχι ἐκεῖ» — «οὐχὶ δὲ γόνιμον».

Τὸ ἀνελλήνιστον ὁ ὁποῖος, ἢ ὁποῖα, τὸ ὁποῖον κεῖται πολλαχοῦ ἀντὶ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν.

Τὸν ὄρον «διαλεκτικὴ» μεταχειρίζεται κατακόρως χωρὶς νὰ ἀποσαφήσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ. Λέγει π. χ. διαλεκτικὴ ἐπισκόπησις—διαλεκτικὴ ζῶσα—διαλεκτικὴ ζήτησις—διαλεκτικὴ ἔρευνα—διαλεκτικὴ ἰδεολογία—διαλεκτικὴ τοῦ ἔρωτος—διαλεκτικὴ τῆς νοήσεως—διαλεκτικὴ ἀντίστροφος—διαλεκτικὴ νόησις—διαλεκτικὸν τῆς οὐσίας μάθημα—διαλεκτικὴ θεωρία τῆς ἀληθείας.—Ἡ περὶ ψυχῆς ἐπιστήμη διαλεκτικῶς ἀναιρεῖται εἰς τὴν ιδέαν.—Ἡ διαλεκτικὴ ἐπιστήμη συνοπτικὴ πάντων τῶν μαθημάτων.—Κατὰ Πλάτωνα ἡ διαλεκτικὴ κεῖται ὡσπερ θριγκὸς ἐπάνω τῶν ἄλλων μαθημάτων.—Ἡ διαλεκτικὴ εἶνε τὸ ἀέτωμα τοῦ καλλιπρεποῦς ναοῦ τῆς φιλοσοφίας.

Ὅσαι ἐκφράσεις τόσαι καὶ ἀφορμαὶ σκοτασμοῦ τῆς διανοίας τοῦ ἀναγινώσκοντος.

Μεταχειρίζεται προσέτι συχνάκις τὸν δύσληπτον ἡμῖν τοῖς Ἑλλησι γερμανισμὸν ἀναερεῖν τι εἰς ἢ ἀναερεῖται τι εἰς... π. χ. «Οὕτως ἀναερεῖται διαλεκτικῶς εἰς τὴν ιδέαν τοῦ ἀγαθοῦ διὰ τῆς σπουδῆς πρὸς τὴν ἀθανασίαν ἢ κίνησις τῆς ἐμψύχου φύσεως».

Ὑποβάλλει τῷ Πλάτωνα ὁ συγγραφεὺς ξένα διανοήματα. π. χ. Παρίστησι τὸν Πλάτωνα ὀρίζοντα τὴν φιλοσοφίαν ὡς οἱ Στωϊκοί, ἤτοι ὡς ἐπιστήμην θείων καὶ ἀνθρώπων πραγμάτων.

⌘ ⌘
⌘

Περὶ τῆς τρίτης πραγματείας παρατηροῦμεν ὅτι ἐν σελίδι 18, 13 ἀκριβέστερον θὰ ἐξεφράζετο ὁ συγγραφεὺς,

ἐὰν ἀντὶ «τὸ ὄν» ἔλεγεν τὸ παντελῶς ὄν ἢ τὸ ὄντως ὄν.

Ἐν σελίδι 28 πραγματεύεται περὶ τῆς «ιδέας τῶν πρὸς τι», σαφηνείας ἕνεκα πρέπει νὰ τευθῆ ἐπεξηγήσεις τῶν πρὸς τι ἦτοι τῶν σχέσεων.

Ἐν σελίδι 32 ἐκτίθησιν ὁ συγγραφεὺς τὰ πράγματα λίαν συνεπτυγμένως.

Ἐν σελ. 31. Τὰ περὶ τοῦ τρίτου ἀνθρώπου καλὸν εἶνε νὰ διασαφηνισθῶσι διὰ τινος παραδείγματος.

Ἐν σελίδι 45 λέγει: «Διὸ ὁ Ἀριστοτέλης τὰς ιδέας... ὠνόμασεν ἐν ἐπὶ πολλῶν», ἀκριβέστερον λεκτέον τὴν ἰδέαν ὠνόμασεν ἐν ἐπὶ πολλῶν.

Ἐν σελ. 46 φέρεται: «Τὰ αἰσθητὰ πάντων μετέχουσι τῶν ἰδεῶν κατὰ τοιοῦτόν τινα τρόπον, ὥστε, ὅταν ταῦτα γίνωνται καὶ φθείρωνται, αἱ ιδέαι οὔτε αὐξάνονται οὔτε ἐλαττοῦνται οὔτε ἄλλο τι πάσχουσιν». Ταῦτα δὲν δεικνύουσι πῶς μετέχουσι τὰ αἰσθητὰ τῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν διαφορὰν αὐτῶν ἀπ' ἐκείνων.

Ἐν σελ. 139 Τὸ «ὑποκειμένων τῆς φύσεως» διορθωτέον εἰς προϊόντων τῆς φύσεως ἢ γεννημάτων τῆς φύσεως ἢ φυσικῶν ὄντων.

Ἐὰν παρίδωμεν τὰ μικρὰ καὶ εὐχερῶς διορθούμενα ταῦτα ἀβλεπτήματα, ὁ συγγραφεὺς τῆς πραγματείας ταύτης ἐν ἀγαστῇ συντομίᾳ καὶ περιεκτικότητι, ἀλλὰ καὶ ἀμέμπτῳ σαφηνείᾳ καὶ ἀκριβείᾳ περιλαβὼν πᾶν τὸ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἀναγόμενον διεξήγαγεν ἐν ἀλληλουχίᾳ ἐπιστημονικῇ τὴν περὶ ἰδεολογίας τοῦ Πλάτωνος πραγματείαν αὐτοῦ διελὼν αὐτὴν εἰς ἑπτὰ κεφάλαια σύμμετρα πρὸς ἀλληλα ὄντα καὶ λογικὴν καὶ γενετικὴν ἀκολουθίαν ἔχοντα.

Καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ «Στοιχεῖα καὶ ἀρχαὶ τῆς περὶ ἰδεῶν θεωρίας» ἐπιγεγραμμένῳ πραγματεύεται τὸν γενετικὸν τρόπον τῆς τοῦ Πλάτωνος ἰδεολογίας ἐξετάζων τί ἐν ταῖς προηγουμένοις φιλοσοφήμασιν εὔρεν ὁ Πλάτων καὶ πῶς ταῦτα συνδυάσασα ἢ δαιμόνιος αὐτοῦ διάνοια μετὰ τῆς Σωκρατικῆς περὶ ἐννοιῶν διδασκαλίας ἀνήχθη εἰς τὴν περιλάλητον καὶ θαυμαστὴν φιλοσοφικὴν δημιουργίαν τοῦ νοητοῦ κόσμου.

Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ προσάγει τὰς ἐν τε τῷ Πλάτῳ καὶ Ἀριστοτέλει ἀπαντώσας ἀποδείξεις περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ἰδεῶν.

Ἐν τῷ τρίτῳ ἐξετάζει τίς ἐστὶν ἡ κατὰ Πλάτωνα φύσις τῶν ἰδεῶν. Οὕτω δὲ σαφῶς καὶ ἐπαρκῶς δείξας τὴν γένεσιν, τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν φύσιν τῶν ἰδεῶν, τῶν προτύπων τούτων παραδειγμάτων, ὧν ἀπότυπα τυγχάνουσιν ὄντα τοῦ αἰσθητοῦ τούτου κόσμου τὰ πράγματα, τρέπεται κατὰ λογικὴν ἀκολουθίαν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ σοβαροτάτου ἅμα δὲ καὶ δυσχεροτάτου προβλήματος τῆς Πλατωνικῆς φιλοσοφίας, τὴν σχέσιν τῶν ἰδεῶν πρὸς τὰ αἰσθητά, τοῦ νοητοῦ κόσμου πρὸς τὸν αἰσθητὸν κόσμον. Καλῶς δὲ καὶ συνετῶς πραγματευσάμενος τὰ ἀσφαλῶς δυνάμενα ἔκ τε τῶν Πλατωνικῶν καὶ Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων καὶ ἐξ ἄλλων δοκιμωτάτων ἐρμηνευτῶν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Πλάτωνος νὰ ἐξαχθῶσι καὶ τὰ ἐπισφαλῆ τοῦ μέρους τούτου τῆς διδασκαλίας τοῦ Πλάτωνος ὑποδείξας μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ δεσμοῦ, δι' οὗ ὁ Πλάτων συνέδεε τοὺς δύο ἀντιθέτους κόσμους τοῦ συστήματος αὐτοῦ, τὸν κόσμον τοῦ εἶναι καὶ τὸν κόσμον τοῦ γίνεσθαι, τὸν κόσμον τῆς αἰδίου

οὐσίας καὶ τὸν κόσμον τῆς γενέσεως καὶ ἀλλοιω-
σεως καὶ φθορᾶς. Ὁ δεσμὸς δ' οὗτος ὁ συναγωγὸς
τῶν δύο τούτων κόσμων εἶνε κατὰ τὸν Πλάτωνα τὰ μα-
θηματικά. Ἐκτίθησι λοιπὸν ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ
πέμπτῳ κεφαλαίῳ, ὃ ἐπιγράφει «τὰ μαθηματικά» καὶ
«Αἰδέαι ὡς ἀριθμοί», τὴν διδασκαλίαν τοῦ
Πλάτωνος περὶ τῆς συναφείας τοῦ νοητοῦ καὶ αἰσθητοῦ
κόσμου διὰ τῶν μαθηματικῶν.

Συγκεντροῖ δ' εἶτα ὁ συγγραφεὺς εἰς μίαν κοινὴν
ἐστίαν πάσας τὰς ἀκτῖνας τῆς ἑαυτοῦ πραγματείας, ὡς ὁ
δαιμόνιος Πλάτων ἀνήγαγε καὶ συνεκέντρωσε πάσας τὰς
ιδέας εἰς μίαν ἐνωτικὴν ἀρχήν, τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ.

Εἶτα δὲ διατυπῶν ἀκριβῶς τὴν μεγαλουργὸν τοῦ
Πλάτωνος δημιουργίαν, ὅστις ἀνήγαγε καὶ συνεκέντρωσε
πάσας τὰς ιδέας εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τὸν
Θεόν, πραγματεύεται τελευταῖον περὶ τῆς ιδέας τοῦ
ἀγαθοῦ ἐξετάζων καὶ διασαφῶν τὰς περὶ τῆς ιδέας
τοῦ ἀγαθοῦ διαφόρους δυνατὰς ὑπολήψεις καὶ συνά-
γων πάσας τὰς ἀκτῖνας τῆς ἑαυτοῦ πραγματείας εἰς
ταύτην ὡς εἰς κοινὴν ἐστίαν καὶ καθιστὰς τὴν ὄλην αὐτοῦ
ἐργασίαν ὄργανισμὸν τέλειον καὶ ἔμψυχον.

Ἐν ἑβδόμῳ κεφαλαίῳ πραγματεύεται περὶ τοῦ πλή-
θους τῶν ιδεῶν καὶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν.

Ἡ διατριβὴ αὕτη δὲν φέρει τὸν σοφὸν καὶ βαρύτι-
μον φόρτον τῆς πολυαναγνωσίας, τὰς κρίσεις καὶ ἐπικρί-
σεις, τὰς ἐπιδοκιμασίας καὶ ἀποδοκιμασίας τῶν παμπόλ-
λων ἐρμηνευτῶν τῆς διανοίας τοῦ Πλάτωνος, ἀλλ' εἶνε
προῖδον μελέτης τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν συγ-
γραμμάτων τοῦ μεγάλου αὐτοῦ μαθητοῦ Ἀριστοτέλους.

Αὕτη δὲ ἡ μέθοδος τῆς μελέτης τοῦ προγονικοῦ θησαυροῦ τῶν διανοημάτων εἶνε ἡμῖν καὶ ἡ λυσιτελεστάτη· διότι ἡ προσπάθεια, ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους διὰ τῶν ποικίλων ἀντιλήψεων ἄλλων, τῶν μὴ Ἑλλήνων σοφῶν, ἐλαττοῖ τὴν ὀρμὴν πρὸς τὴν μελέτην αὐτῶν τῶν Ἑλληνικῶν κειμένων, ἐμποδίζει τὴν αὐτενέργειαν καὶ τὴν ἰδίαν κρίσιν καὶ ἐθίζει ἡμᾶς εἰς τὴν ἀναπαραγωγὴν ἐτοιμῶν διανοημάτων καὶ τὴν ἀκίνησίαν τῆς ἰδίας κρίσεως καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν εἰς τὴν ἐπιτολαιότητα. Ὄταν δὲ δι' ἰδίας μελέτης τῶν προγονικῶν κειμηλίων καταστῶμεν κάτοχοι τῶν διανοημάτων αὐτῶν, εὐχερέστατα τότε διακρίνομεν καὶ τὰς ἐσφαλμένας τῶν ἄλλων ὑπολήψεις καὶ ἐρμηνείας. Τοῦτο δ' ἀκριβῶς ἐπεδίωξε καὶ ὁ ἀοίδιμος ἀθλοθέτης τοῦ φιλοσοφικοῦ τούτου ἀγῶνος.

Διὰ ταῦτα ἡ ἀγωνόδικος ἐπιτροπεία ἀπονέμει τῷ συγγραφεῖ τῆς τρίτης ταύτης πραγματείας τὸ ἄθλον καὶ προτρέπει αὐτὸν νὰ συνεχίσῃ τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ μελέτας, διότι διαβλέπει ἐν τῷ βραβευομένῳ ἰδιοφυΐαν φιλοσοφικὴν, ἐξ ἧς γενναῖα ἔργα δικαιοῦται νὰ ἐλπίζῃ ἡ φιλοσοφικὴ ἡμῶν φιλολογία.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1908.

Ἡ Ἐπιτροπεία

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

Γ. Ν. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ, Εἰσηγητής

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ὁ πρύτανης τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Μιχαήλ Κατσαρᾶς ἀπεσφράγισε τὸ ἐπισυνημμένον τῇ βραβευθεῖσῃ πραγματεία δελτίον καὶ ἀνέγνω τὸ ὄνομα Κωνσταντῖνος Λογοθέτης, ὃν καὶ καλέσας συνεχάρη, τῶν ἀκροατῶν χειροκροτούντων.

Ὁ βραβευθεὶς Κωνσταντῖνος Λογοθέτης εἶνε ἀριστοῦχος τῆς φιλοσοφικῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Σχολῆς, Σχολάρχης Ἑλληνικοῦ ἐν Ἀθήναις σχολείου καὶ συγγραφεὺς καὶ ἑτέρας ἐν τῷ Ῥαλεῖῳ φιλολογικῷ διαγωνισμῷ βραβευθεῖσῃς φιλοσοφικῆς πραγματείας «περὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος τοῦ Πέτρου Βράϊλα Ἀρμένη. Ἀθήνησι 1905.

